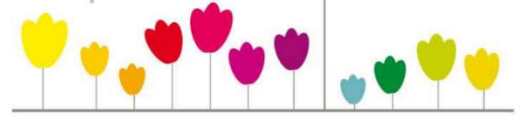

JULIOL 2023

Escoles Bressol
Públiques
de Ripollet

La Rodeta del Molí
La Verema

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

ESCOLES BRESSOL MUNICIPALS DE
RIPOLLET

EBM LA RODETA DEL MOLÍ I EBM LA VEREMA

Amb el suport de:

1. INTRODUCCIÓ	3
2. CARACTERÍSTIQUES DE L'ENTORN SOCIAL I CULTURAL	4
2.1 El municipi	4
2.2 Escola Bressol la Rodeta del Molí	6
2.3 Escola Bressol la Verema	8
2.4 Ús de la llengua catalana	9
2.5 Treball comunitari	10
3 TRES D'IDENTITAT I OBJECTIUS	13
3.1 Trets d'identitat de les EBM de Ripollet	13
3.2 Principis pedagògics i objectius generals	14
3.3 Objectius específics de les Escoles Bressol Municipals de Ripollet	17
4 VISIÓ D'INFANT	18
4.1 Conceptualització de la nostra visió d'infant	22
4.2 Com donem resposta des de l'escola a aquesta visió?	23
4. ROL DE L'EDUCADORA	30
5. METODOLOGIA I RECURSOS EDUCATIUS	33
5.1 Espais de lliure circulació	33
5.1.1 Estança	33
5.1.2 Jardí	34
5.1.3 Espai de llum	36
5.1.4 Espai de construccions	36
5.1.5 Espai de contes i música (La Verema) / Biblioteca (La Rodeta del Molí)	37
5.1.6 Espai de disfresses (només a La Verema)	37
5.1.7 Criteris envers les propostes i ambientació dels espais	38
5.2 Vida Quotidiana	41
5.2.1 Criteris en relació a les activitats de Vida Quotidiana	41
5.2.2 Metodologia i activitats d'alimentació i descans	45
5.2.3 Metodologia i activitats d'higiene i vestir	49
6. CONCRECIÓ CURRICULAR	52
6.1 Situacions d'aprenentatge de les EBM de Ripollet	52
6.2 Programació curricular	55
6.3 La Programació	62
6.4 L'avaluació	63
6.4.1 Eines per a l'avaluació	66
7. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	70
7.4 Escola Bressol Inclusiva i coeducadora	70
7.5 9.2 Tractament de la diversitat	72
7.6 9.3 Atenció a infants amb NESE	74
8. ORGANITZACIÓ	75
8.4 Criteris organitzatius	75

8.5 Horaris i Calendari	76
8.5.1 Horari	76
8.5.2 Seqüència temporal diària	77
8.5.3 Organització del procés de familiarització	78
8.5.4 Calendari	80
8.6 Personal	81
8.6.1 Organització de l'equip	81
8.6.2 Funcions i tasques	82
9. RELACIÓ AMB LES FAMÍLIES	91
9.4 Marc teòric que orienta la intervenció amb les famílies	91
9.4.1 Necessitats de les famílies	93
9.5 Procés de relació i vincle amb les famílies	94
9.5.1 Primers contactes escola-família	95
9.5.2 Inici de curs	98
9.5.3 Dia a dia a l'escola	99
9.5.4 Comiat	102

1. INTRODUCCIÓ

Les Escoles Bressol Municipals de Ripollet són centres de caràcter públic que depenen de l'Ajuntament de Ripollet i tenen el suport del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Les Escoles Bressol assumeixen com a propi el caràcter plenament educatiu del primer cicle d'educació Infantil, amb l'objectiu de donar un servei educatiu equitatiu i de qualitat, atenant i donant resposta a les necessitats educatives actuals dels infants de 0 a 3 anys

Aquest projecte neix de la necessitat de crear un document comú a les dues escoles municipals de Municipi, donat que donen el mateix servei a la petita infància del poble.

2. CARACTERÍSTIQUES DE L'ENTORN SOCIAL I CULTURAL

2.1 El municipi

Ripollet és un municipi de Catalunya situat a la comarca del Vallès Occidental. Forma part de l'Àrea Metropolitana, estant a una distància de 10 km de Barcelona.

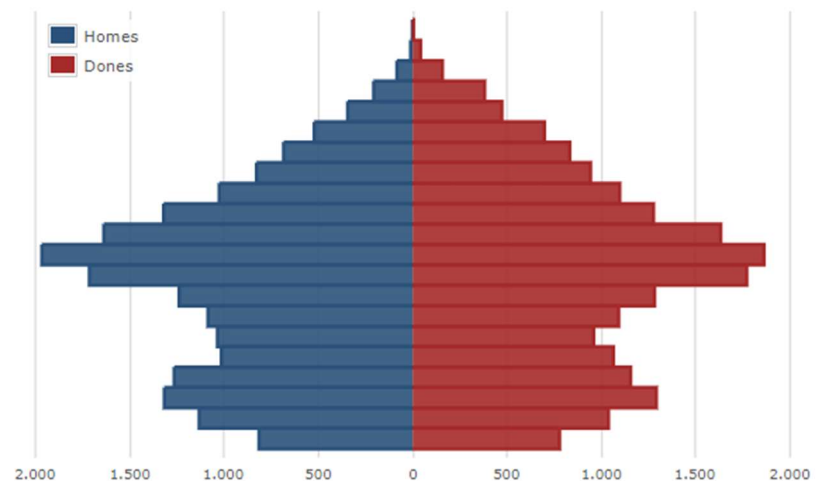
El municipi està pràcticament urbanitzat en la seva totalitat, per blocs de pisos i naus industrials i té una extensió de 4,39 km² i un total de 39.031 habitants (any 2022), pel que té una densitat de població de 9.014,1 habitants per quilòmetre quadrat. Aquesta dada situa a Ripollet entre els 10 municipis amb la densitat de població més alta de Catalunya (en 9è lloc segons l'Idescat amb dades de l'any 2022).

El creixement de la població, des del primer nucli urbà al voltant de l'església de Sant Esteve, ha estat condicionat al llarg de la història per l'aparició de nous centres productius al municipi i als voltants, com la indústria paperera al s. XVIII, la tèxtil al s. XIX i els grans polígons industrials dels anys 60 i 70 del segle XX. Aquest últim període està marcat per l'arribada massiva d'immigrants, majoritàriament d'Andalusia, que va quadruplicar la població de Ripollet en una dècada. Actualment la ciutat segueix creixent, amb un notable augment de la immigració exterior els darrers anys, tot i que aquest % de població estrangera de Ripollet (12,61%) és inferior a la mitjana catalana (16,32%).

Ripollet té una població majoritàriament jove, amb un 4,06% d'infants de 0 a 4 anys, el que suposa a l'any 2022 1591 persones.

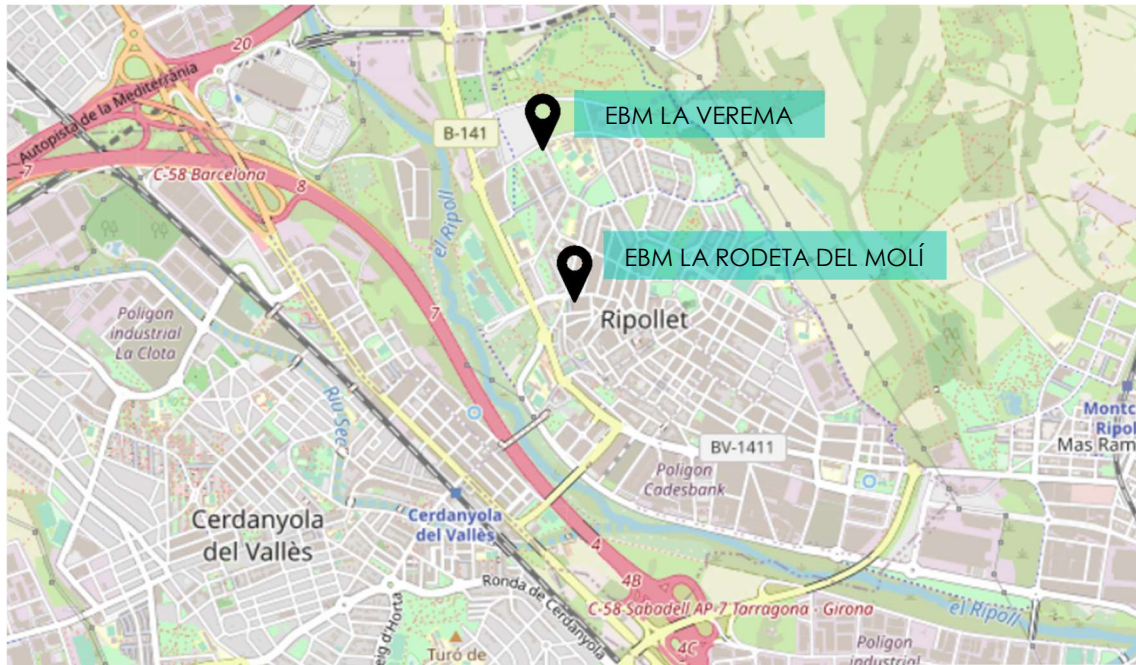
Població a 1 de gener. Per sexe i edat quinquennal. Ripollet. 2022

Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE.

Pel que fa als barris de Ripollet on estan situades les escoles bressol, aquests són:

- EB La Rodeta del Molí: Barri Molí d'en Rata.
- EB La Verema: Barri els Pinetons.

El nivell socioeconòmic dels barris on estan situades les escoles és majoritàriament de classe mitjana, amb un baix percentatge de famílies novingudes. Les famílies de l'escola presenten perfils diversos que poden oscil·lar entre aquelles de classe treballadora, fins a aquelles amb certes dificultats econòmiques i amb risc d'exclusió social. Situació que acaba causant, en aquests darrers casos, un possible seguiment des de serveis socials municipals.

2.2 Escola Bressol la Rodeta del Molí

L'EBM La Rodeta del Molí s'ubica al carrer Molí d'en Rata número 11, amb cantonada amb el carrer Magallanes número 33.

Aquesta escola està reconeguda pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya amb el codi de centre 08064556.

L'edifici en que s'ubica aquest centre educatiu és un local de nova construcció, pensat especialment per a acollir l'activitat educativa del cicle de Llar d'Infants.

Aquesta va ser la primera escola bressol pública de Ripollet, i es va estrenar com a tal el setembre del curs 2005-2006, amb una capacitat màxima de 61 infants.

Tot i això, cal esmentar que, al finalitzar les obres, es va oferir la possibilitat de matricular alguns infants durant els mesos de juny i juliol del 2005. Durant aquests 2 mesos d'estiu, 7 nens i nenes van poder inscriure's i aprofitar el servei.

L'escola bressol disposa de quatre estances (espais de grup). Fins el curs 2013-2014 l'escola comptava amb un grup de 8 d'infants de 4 a 12 mesos; un altre grup de 13 d'infants de 12 a 24 mesos i 2 grups de 20 d'infants cadascun de 2 a 3 anys.

A partir del curs 2014-2015 el grup d'infants de 4 a 12 mesos va desaparèixer per manca de demanda per aquesta primera edat (aquesta edat s'ofereix a l'altre escola bressol), i aquestes places passen a ser per infants d'1 a 2 anys.

Havent obtingut l'aprovació del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya per a aquesta modificació, s'acorda mantenir la capacitat de 61 places amb les següents agrupacions:

- 2 grups d'infants de 12 a 24 mesos amb un total de 21 nens i nenes.
- 2 grups d'infants de 2 a 3 anys amb un total de 40 nens i nenes.

A nivell d'espais, l'escola disposa de diversos espais educatius:

- Quatre estances de referència, dos de mitjans i dos de grans.
- Un espai exterior, el jardí, el qual està dissenyat i pensat amb valor i propostes pedagògiques per al desenvolupament integral de l'infant, a través del contacte directe amb la natura.
- Un espai polivalent on actualment tenim la proposta de l'espai de llum. Aquest mateix espai es fa servir de dormitori de grans.
- Un espai de contes on tenim ubicada la biblioteca.

2.3 Escola Bressol la Verema

L'EBM La Verema s'ubica al carrer Barberà del Vallès número 10.

Aquesta escola està reconeguda pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya amb el codi de centre 08070337.

L'edifici en que s'ubica aquest centre educatiu és un local de nova construcció, pensat especialment per a acollir l'activitat educativa del primer cicle d'educació infantil. Tot i que l'estructura d'aquest centre està pensada per una activitat idèntica a la de l'altre escola bressol municipal, aquesta disposa d'una superfície superior.

Aquesta va ser la segona escola bressol pública de Ripollet, i es va estrenar com a tal el setembre del curs 2008-2009, amb una capacitat màxima de 61 infants, que es distribueixen de la següents manera:

- 1 grup d'infants de 4 a 12 mesos, amb un total de 8 nens i nenes
- 1 grup d'infants de 12 a 24 mesos, amb un total de 13 nens i nenes
- 2 grups d'infants de 2 a 3 anys, amb un total de 40 nens i nenes

A nivell d'espais, l'escola disposa de diversos espais educatius:

- Quatre estances de referència, una de petits, una altra de mitjans i dos de grans.
- Tres espais exteriors diferenciats. Un central, on es troben la majoria de propostes, una altra on tenim l'hort i un lateral on tenim les propostes d'aigua.
- Un espai polivalent on actualment tenim la proposta de disfresses i la de joc de construcció. Aquest mateix espai es fa servir de dormitori de mitjans i grans.
- Un dormitori de petits on exclusivament dormen els infants de 0 a 1 any.
- Un espai de llum on tenim de manera permanent propostes sensorials.
- Un espai de contes on tenim ubicada la biblioteca.
- Dos espais d'higiene i cura.

2.4 Ús de la llengua catalana

Durant els darrers anys, les nostres escoles han anat incorporant alumnat procedent d'altres països, fet que ha comportat una diversitat cultural i lingüística més rica. Les llengües maternes més habituals que conviuen a l'escola són el castellà, el català, l'àrab i diferents llengües i dialectes africans, sent el castellà la llengua predominant i, tenint un percentatge inferior, la llengua catalana.

El català és la llengua vehicular de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge de les escoles, independentment de quina sigui la llengua familiar dels infants. Amb això no es deteriora el progrés lingüístic dels infants que tenen com a llengua pròpia una diferent a la catalana, sinó que des del seu coneixement accedeixen als avantatges cognitius i lingüístics que presenta el plurilingüisme primerenc.

A les escoles bressol tenim una única llengua vehicular, que és el català. El desconeixement d'aquesta llengua per part d'algunes famílies no ha de suposar que quedin excloses de les activitats del centre, però tampoc no ha de comportar una renúncia a l'ús de la mateixa, ja que és una oportunitat per a la seva integració i per a la normalització del seu ús. Si alguna família no entén el català intentem adaptar-nos, explicant-li en castellà ,o d'alguna altra forma que ens entengui.

Per comunicar-nos amb els infants en general, fem servir la llengua catalana reforçada amb el llenguatge del cos, els gestos, les expressions de la cara, el to de veu, les imatges, les cançons... Aquests recursos fan que els infants compreguin millor, sigui quin sigui el seu idioma matern.

El català s'utilitza en totes les actuacions internes del centre (comunicats, informes, actes, reunions amb les famílies, cartells, etc.). També s'utilitza en les comunicacions amb institucions i serveis externs. La direcció de l'escola vetlla perquè la llengua catalana sigui el vehicle d'expressió habitual en les reunions de l'equip educatiu, i és emprada en totes les actuacions del centre, arxiu, informes interns i comunicacions. També vetlla per la coherència entre l'ús de la llengua catalana en l'ensenyament i en la relació amb les famílies.

2.5 Treball comunitari

El primer cicle de l'Educació Infantil compleix una **funció educativa** i una important **funció social**, que ajuda a conciliar la vida familiar i la vida laboral, a l'hora que es constitueix com a context de convivència per a tota la comunitat educativa. D'una banda, tenim els requisits exigibles a qualsevol institució educativa i acomplim amb les seves funcions. D'altra banda, en una política global d'atenció a la primera infància i les seves famílies, les escoles bressol juguem un paper molt important per les raons següents:

- La nostra qualitat de context de socialització.
- El nostre caràcter inclusiu.

L'acció educativa, en un sentit ampli, tendeix a l'optimització del desenvolupament dels infants i permet tant la prevenció de determinades causes interferidores del desenvolupament com la seva ràpida detecció.

Al tractar-se d'escoles obertes a les famílies, les escoles bressol de Ripollet oferim un context on aquestes poden comunicar els seus neguits i problemes i rebre una primera orientació.

Des d'aquesta perspectiva, es poden consolidar les **relacions i el coneixement mutu que establim amb els organismes que també tenen una funció en l'atenció a la primera infància**, com ara els serveis socials bàsics, els serveis sanitaris i altres serveis educatius. Una atenció adequada, sobretot quan es dirigeix a la població que, per diverses raons, es troba en situació de més necessitat, requereix l'establiment d'actuacions coordinades i sostingudes, que proporcionin el suport necessari al personal educador responsable d'atendre educativament els infants.

Es tracta, per tant, d'aprofundir en un **treball en xarxa**, entre les escoles bressol i els centres d'atenció primerenca, els serveis socials, els centres de desenvolupament infantil i atenció precoç (CDIAP), els equips d'atenció psicopedagògics (EAP), el centre de recursos pedagògics del Vallès Occidental (CRP), els centres de recursos educatius per a deficients auditius (CREDA) i altres serveis específics, especialment per atendre els infants amb necessitats

educatives especials, i en general perquè el treball conjunt entre l'equip d'escola bressol i aquests professionals contribueix a l'assoliment d'una escola plenament inclusiva.

A partir del curs 23/24 engegarem un nou projecte basat en **millorar la detecció precoç de necessitats educatives especials**, donar **assessorament tècnic i pedagògic** al personal mestre i educador de l'escola i fer un **acompanyament amb les famílies** a l'hora de traspasar informació relativa als seus infants. L'estructura d'aquest nou projecte es basa en tenir a disposició un **equip interdisciplinari**, format per psicòlegs, neuròlegs, logopedes i fisioterapeutes, fent atenció i observació directa un matí setmanal a les escoles bressol municipals de Ripollet.

Les escoles bressol ens distingim per la nostra capacitat de **treballar en la diversitat**, atenent adequadament els infants i les seves famílies, des de l'actitud que tothom pot aprendre i evolucionar si rep els suports i els ajuts adequats.

L'escola ha de ser un centre amb "valor afegit" (Saunders, 1999), entès aquest com el valor que presenta l'escola capaç d'ajudar al màxim els seus infants a assolir el seu desenvolupament. Òbviament, això requereix una estructura formativa, de suports i de treball en xarxa des de diferents serveis implicats.

D'altra banda, existeix una **coordinació amb el segon cicle d'educació infantil**, fent un traspàs d'informació a les escoles, quan els i les nostres alumnes canvien de cicle. Convidem al persona docent i coordinador d'infantil de les escoles de primària a venir l'última setmana de juny a les nostres llars per tal que puguin conèixer als infants que al setembre començaran a les seves escoles i poder fer aquest traspàs d'informació de manera molt més curosa, individual i personalitzada.

3 TRETES D'IDENTITAT I OBJECTIUS

3.1 Trets d'identitat de les EBM de Ripollet

Les escoles bressols municipals de Ripollet partim de la idea que tot infant neix amb unes capacitats i nosaltres, com a persones adultes, som els responsables de proporcionar un ambient propici per que les desenvolupi de manera integral. Per aquest motiu pensem que l'organització de l'espai i del material ha de respondre a les seves necessitats, buscant sempre que l'aprenentatge sigui significatiu a partir del joc, manipulant, experimentant i movent-se lliurement. El joc és una conducta espontània que potencia la interacció amb els altres i amb els objectes. Les escoles bressol ofereixen als infants propostes educatives que activin la curiositat i la disposició innata per experimentar i l'autonomia.

Un altre eix del nostre projecte són les activitats pròpies de la **vida quotidiana, els moments de cura, dels àpats, dels descans i d'higiene**. Sempre trobant l'equilibri entre l'acompanyament del referent i l'adquisició de l'autonomia de l'infant i el treball de límits, sent considerades com un element d'aprenentatge. Per tant, la vida quotidiana a l'escola bressol significa tenir cura de les diferents situacions que en ella esdevenen: joc, descans, l'hora de dinar, relacions, moviment lliure...

A les Escoles Bressol Municipals de Ripollet donem especial atenció i ens diferenciem per:

Cura dels espais i materials. Materials que ajuden a l'exploració, la manipulació, l'observació, la creativitat,... donem importància a la bellesa i l'harmonia dels ambients i els materials, d'aquesta manera potenciem la sensibilitat estètica del infants

Cura del lliure moviment. L'infant es comunica a través del seu cos, en qualsevol moment de la seva vida quotidiana. Entenem així que, per l'infant, el seu cos és un vehicle de relació i d'expressió.

Cura de l'alimentació, la higiene, el descans. Amb una actitud d'afecte i respecte per a cada infant i amb l'objectiu que esdevinguin situacions de benestar físic i emocional. Es cerca afavorir el creixement de l'infant en la seva autonomia i autoestima. Per aquest motiu, les escoles bressol municipals de Ripollet, vam realitzar un **projecte propi de menjador**, on es potencia l'autonomia dels infants, donant seguretat i respectant els seus ritmes i preferències, així com els bons hàbits d'alimentació i higiene.

El nostre projecte no s'entén sense la **participació i col·laboració de les famílies dins l'escola**. Tenen un paper molt rellevant dins del projecte educatiu de les escoles bressol municipals, per aquest motiu, establir un bon vincle família-escola és una prioritat per a nosaltres. Entenem l'educació dels més petits com a una prolongació del seu context personal, no considerant a l'infant de manera aïllada. La comunicació, participació i col·laboració entre les famílies i l'escola, és molt important en el desenvolupament del nostre projecte, incloent-les en ell. D'altra banda, l'escola facilita espais on totes les persones implicades es puguin trobar de manera autònoma.

3.2 Principis pedagògics i objectius generals

El Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil concreta els principis pedagògics i els objectius generals que han de regir aquesta etapa.

Els **principis pedagògics** es concreten en:

a) Unes experiències d'aprenentatge globalitzades, significatives i funcionals, fonamentades en els interessos i necessitats dels infants, que fomentin, amb l'acompanyament educatiu, la presa de decisions i la capacitat d'aprendre per si mateixos, tot respectant els diferents ritmes evolutius. Aquestes experiències s'han de basar en el joc, l'experimentació i el moviment, i en contextos d'aprenentatge col·laboratiu i emocionalment positius. S'han de dur a terme en un clima de respecte, tolerància i participació per potenciar l'autoestima de

l'infant, els valors i unes relacions socials basades en la igualtat, l'equitat i el respecte a la diversitat.

b) Una transició positiva i propera des de l'entorn familiar a l'escola bressol i/o l'escola, així com la continuïtat entre cicles i entre etapes.

c) L'adquisició d'autonomia personal dels infants i l'elaboració d'una autoimatge positiva, equilibrada, igualitària i lliure d'estereotips discriminatoris.

d) L'atenció progressiva al desenvolupament afectiu, a la vivència emocional, al moviment i els hàbits de control corporal, a les manifestacions de la comunicació i del llenguatge, i a les pautes elementals de convivència i relació social, així com al descobriment de l'entorn.

e) El foment d'hàbits de promoció de la salut i el benestar, i de consum responsable i sostenible, partint de situacions properes i quotidianes.

f) La incorporació de la coeducació i l'educació afectivosexual per promoure el desenvolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, l'orientació sexual, la identitat o l'expressió de gènere, i per afavorir la construcció d'una sexualitat positiva, igualitària i saludable.

g) El treball col·laboratiu del conjunt de les persones de referència dels infants en el centre, en el marc del projecte educatiu del centre, amb la finalitat d'aconseguir una acció educativa sòlida, dinàmica i corresponsable.

h) La prioritització del joc dins la vida quotidiana com a font de benestar, gaudi, desenvolupament, aprenentatge i relacions, en el disseny dels espais, en l'organització del temps i en la preparació dels diferents materials.

Pel que fa als **objectius generals**, aquests són:

a) Conèixer el propi cos i el dels altres, adonant-se de les seves possibilitats, i progressar en el seu domini, el moviment i la coordinació.

b) Assolir progressivament seguretat afectiva i benestar emocional, i anar-se formant una autoimatge positiva i una imatge positiva dels altres.

c) Anar adquirint autonomia en situacions quotidianes, resolent i superant nous reptes, de forma creativa.

d) Observar i explorar l'entorn proper, natural, social i cultural, amb una actitud de curiositat, indagació i respecte.

e) Comunicar-se i representar la realitat a través de diferents llenguatges i formes d'expressió.

f) Gaudir i relacionar-se positivament amb els altres en igualtat, conviure en la diversitat i adquirir progressivament hàbits de convivència i relació social.

g) Explorar l'ús del raonament matemàtic, la lectura i l'escriptura, la imatge, el moviment, el gest i el ritme, des de les situacions quotidianes i contextualitzades, i resoldre, organitzar, comprendre o comunicar aspectes de la realitat propera.

h) Desenvolupar actituds que fomentin la igualtat entre tots els gèneres, la salut, la cura, el consum responsable, els hàbits sostenibles i el respecte i la valoració de la diversitat.

i) Gaudir de l'aprenentatge, pensar i crear, qüestionar-se, plantejar i acceptar la crítica i progressar en l'aprenentatge d'una manera cada vegada més autònoma i estructurada.

3.3 Objectius específics de les Escoles Bressol Municipals de Ripollet

Els objectius específics de les Escoles Bressol Municipals de Ripollet s'agrupen en tres grans blocs:

Envers l'infant:

- Conèixer el seu cos i el dels altres, les seves possibilitats d'acció i aprendre a respectar les diferències.
- Observar i explorar el seu entorn familiar, natural i social.
- Adquirir progressivament autonomia en les activitats quotidianes.
- Desenvolupar les seves capacitats afectives.
- Assolir progressivament seguretat afectiva, benestar emocional i anar-se formant una autoimatge positiva i una imatge positiva dels altres.

- Relacionar-se amb els altres i adquirir progressivament competències elementals de relació social i de convivència, així com anar-se exercitant en la resolució pacífica de conflictes.
- Desenvolupar habilitats comunicatives en diferents llenguatges i formes d'expressió.
- Desenvolupar actituds que fomentin la igualtat entre tots els gèneres, la salut, la cura, el consum responsable, els hàbits sostenibles i el respecte i la valoració de la diversitat.

Envers les famílies:

- Afavorir la creació de xarxes relacionals entre les famílies per fomentar-ne la participació dins la comunitat educativa, a fi d'aconseguir efectes preventius i multiplicadors.
- Potenciar la relació amb les famílies i l'entorn per tal de promoure la cohesió social i l'educació intercultural, amb l'ús de la llengua catalana com element vehicular.
- Crear ambients i dotar de recursos que facilitin la comunicació espontània dels pares i les mares amb els seus fills i les seves filles, per tal d'ajudar a prendre consciència del seu paper educador i es puguin detectar les necessitats particulars i col·lectives.

Envers al municipi:

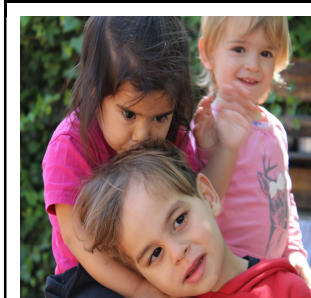
- Integrar al màxim possible tots els serveis de la població que intervenen en la petita infància per promoure la col·laboració interprofessional en les intervencions en aquesta etapa.
- Formar part de xarxes municipals i intermunicipals de serveis d'atenció a la petita infància per tal de compartir experiències i treballar conjuntament.

4 VISIÓ D'INFANT

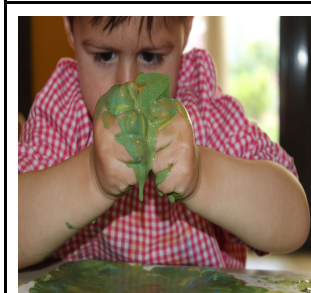
A les Escoles Bressol Municipals de Ripollet entenem als infants com a protagonistes absoluts dels seus aprenentatges. Com a escoles hem de posar l'òptica cap a l'infant i les seves necessitats i interessos, oferint eines i recursos perquè es doni l'aprenentatge de manera autònoma i autoguiada, a partir dels seus propis processos i d'una interacció lliure amb l'entorn.

CONFIANÇA: Un infant amb confiança en si mateix i en les seves possibilitats i capacitats. A partir de provar, intentar, equivocar-se i provar-ho de nou, posant en pràctica noves estratègies i recursos propis i adquirint seguretat en un mateix.

RELACIÓ I CURA: Un infant que es relaciona i connecta amb els altres, establint relacions de cura i afecte amb els iguals, identificant-se en l'altre i iniciant-se en l'empatia.

EXPLORACIÓ I SENTITS: Un infant que explora l'entorn i experimenta amb tots els seus sentits i tot el seu cos, com a font de plaer i de relació amb l'ambient. Adquirint experiències i vivències que afavoreixen el seu aprenentatge.

	<p>APRENTATGE ENTRE IGUALS: Un infant que, a partir de la relació entre iguals, de reptes compartits i de processos d'imitació i identificació, desenvolupa habilitats i aprenentatges que, a l'hora, impacten en l'altre de manera interactiva</p>
	<p>SUPERACIÓ DE REPTES: Un infant que pren consciència de les seves possibilitats i busca superar nous reptes a partir de nous estímuls i de la motivació intrínseca per superar-los i assolir-los.</p>
	<p>VINCLE I SEGURETAT: Un infant que es vincula amb l'adult, amb necessitat de l'altre per connectar-se afectivament i sentir-se segur, acceptat i amb confiança per relacionar-se amb el món.</p>
	<p>SORPRESA I DESCOBERTA: Un infant curiós, que explora de manera activa l'entorn i connecta la sorpresa amb la descoberta com a avantsala de la motivació i de l'aprenentatge.</p>

	<p>EXPRESSIÓ I COMUNICACIÓ: Un infant que s'expressa i parla amb la mirada i amb tot el cos amb la finalitat de comunicar-se i fer-se entendre i que s'interessa activament per captar les intencions comunicatives dels altres.</p>
	<p>APRENTATGE AUTÒNOM: Un infant que es pren molt seriosament i es concentra en les seves activitats, sense intervenció de l'adult, per tal d'aprendre de manera autònoma i a partir dels seus propis processos d'aprenentatge, d'assaig i error i posant en funcionament les seves capacitats i habilitats adquirides.</p>
	<p>JOC I PLAER: Un infant que juga, entenent el joc com una activitat divertida, complexa i plaent, i que interacciona amb si mateix i amb l'entorn a partir del joc, esdevenint el seu principal recurs i eina d'aprenentatge i desenvolupament.</p>
	<p>VINCLE FAMILIAR: Un infant que forma part d'una estructura familiar determinada, la qual el dota d'un bagatge concret que cal entendre i conèixer per comprendre les seves singularitats i actuar en conseqüència.</p>

COMPLICITAT: Un infant capaç de compondre complicitats amb els iguals, creant un món propi, sense necessitat de persones adultes i a partir d'iniciar-se en les relacions afectives i l'amistat.

4.1 Conceptualització de la nostra visió d'infant

CONFIANÇA

RELACIÓ I CURA

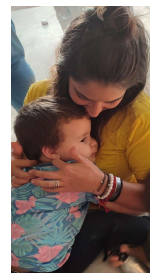
EXPLORACIÓ I SENTITS

**APRENTATGE
ENTRE IGUALS**

**SUPERACIÓ DE
REPTES**

VINCLE I SEGURETAT

SORPRESA I DESCOBERTA

COMUNICACIÓ

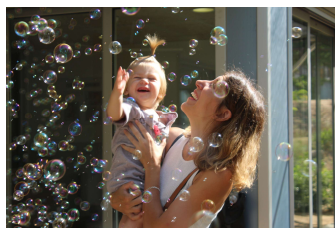

APRENTATGE

AUTÒNOM

JOC I PLAER

VINCLE FAMILIAR

COMPLICITAT

4.2 Com donem resposta des de l'escola a aquesta visió?

A partir de la nostra mirada d'infant es desprenen unes necessitats educatives, de relació i d'aprenentatge que cal que tinguem identificades per tal de donar-hi resposta amb la nostra acció pedagògica:

CONFIANÇA

La confiança, en un/a mateix/a i en l'altre, forma part dels processos necessaris per a l'aprenentatge.

La confiança es relaciona de manera directa amb el vincle, és a través d'ell que s'inicia aquest procés i es reforça quan es constata que la resposta de l'adult és fiable i continuada.

Dissenyem espais segurs amb propostes que permetin desenvolupar-se de manera global i autònoma.

Proporcionem propostes adequades als seus interessos i edat, pel que els petits assoliments reforcen la seva confiança.

Observem el joc que fan i intervenim segons les necessitats que detectem.

A partir d'una acollida i d'una atenció individualitzada reforcem el vincle i assegurem la nostra presència i disponibilitat.

La relació i interacció amb els altres és un altre element clau per a l'aprenentatge i suposa una necessitat vital com a persones. El poder relacionar-se amb diferents persones, de diferents edats i diferents tarannàs aporta als infants diferents marcs mentals que són molt profitosos per al seu desenvolupament. El que aquestes relacions es donin en un àmbit d'afecte i

RELACIÓ I CURA

cura permet iniciar i posar les bases per a construir futures amistats i sentiments com l'empatia.

Treballem per una escola viva que afavoreixi la relació entre tots els membres de la comunitat educativa.

Proporcionem espais i propostes que afavoreixin la relació i que aquesta es doni en un marc de cura i afecte.

Posem paraula a la cura, tant a la que reben com la que proporcionen els infants, tot reforçant-la.

EXPLORACIÓ I SENTITS

L'eina principal que disposa l'infant és l'exploració pròpia i de l'entorn amb tot el seu cos i tots els seus sentits. A partir d'aquesta exploració i de la percepció que s'hi associa comença a construir el seu coneixement.

Oferim espais rics en propostes on puguin experimentar i explorar amb tots els seus sentits.

Deixem fer a l'infant, de manera lliure i reforcem els seus nous aprenentatges i descobertes.

Oferim una presència i mirada constant, observem i posem paraules a les seves descobertes.

APRENTATGE ENTRE IGUALS

L'aprenentatge entre iguals es fonamenta en que aprenem de manera individual però estretament vinculada al nostre entorn i a les persones amb les que vivim. En l'aprenentatge entre iguals es donen processos en els que a partir de compartir joc, activitats, espais i materials, no només aprenem de la nostra acció, sinó també a través de les accions dels nostres iguals, els quals amb les seves interaccions ens obliguen a reestructurar el nostre marc mental. En les primeres edats, en les que el joc col·laboratiu o compartit és incipient, l'aprenentatge entre iguals també es dona en el joc en paral·lel.

Observem les relacions que s'estableixen entre iguals per tal de poder dissenyar espais facilitadors de relacions i on sigui necessària la cooperació col·lectiva..

Proporcionem materials i jocs adequats per les relacions que s'estableixen entre ells, cercant interessos comuns.

Creem i proporcionem un clima adequat per ajudar a que es propiciïn les relacions entre els infants.

Proporcionem situacions, propostes i espais on els infants es poden relacionar, també entre infants de diferents edats i moments evolutius.

Observem les relacions que s'estableixen, amb presència activa per part de la mestra però sense interferir de manera intrusiva.

SUPERACIÓ DE REPTES

Els reptes ens proporcionen un desafiament que volem superar, ens ajuden a provar nous mecanismes i noves estratègies i, a partir de l'assaig i error, ens aporten multitud d'aprenentatges. La superació de reptes també es relaciona de manera directa amb l'autopercepció i l'autoestima, ja que ens aporta un reforç positiu per poder continuar avançant, fent-nos conscients de les nostres capacitats i, també, de les nostres limitacions.

A partir d'observar el moment evolutiu de cada infant podem anar adequant els espais i les situacions d'aprenentatge a les seves necessitats per assolir les noves fites que es proposin.

Adeqüem les propostes i materials a aquests ritmes i anem variant, proporcionant noves oportunitats de reptes que esdevinguin nous aprenentatges.

Posem paraules a les fites i assoliments aconseguits i a les estratègies que han utilitzat per arribar-hi

VINCLE I SEGURETAT

El vincle és un dels processos més importants en l'educació infantil, ja que l'infant necessita que les figures adultes que en tenen cura li proporcionin la seguretat de la seva presència i atenció amb estima i afecte constant cap a ells. A partir de la creació del vincle i de la seguretat que els proporciona, els infants poden enfocar-se cap a nous reptes i aprenentatges.

A partir de l'acollida diària, demostrant afecte de manera personalitzada.

Donem importància a les activitats de la vida quotidiana en les que es promou una atenció i una mirada individualitzada.

A partir del treball del període d'adaptació o familiarització tant amb els infants com amb les famílies.

Partició de grup que afavoreix una atenció a grups reduïts amb una atenció més individualitzada.

SORPRESA I DESCOBERTA

La sorpresa és l'emoció que s'associa de manera més directa amb l'aprenentatge. A través de la sorpresa ens preparam per a rebre nova informació i nous coneixements. Vinculem la sorpresa amb la descoberta, perquè és el que sovint aporta l'exploració pròpia i de l'entorn, elements i relacions noves i desconegudes que atrauen per les seves possibilitats.

Observem els seus interessos i actuem en conseqüència.

Oferim espais rics en propostes on puguin experimentar i explorar amb tots els seus sentits.

Creem espais i situacions que facilitin i motivin la curiositat i la investigació.

Renovem les propostes i el material segons els interessos dels infants per crear aquest ambient de descoberta i sorpresa.

A través d'acompanyament verbal en les seves descobertes.

EXPRESSIÓ I COMUNICACIÓ

La comunicació i l'expressió són part fonamental de la naturalesa humana.

Els infants, a més, necessiten comunicar-se i fer-se entendre per donar resposta a les seves necessitats i, per tant, és primordial establir els elements expressius i comunicatius que facilitin la comprensió envers l'altre.

Oferim propostes que afavoreixen els diferents tipus de llenguatge, tenint-los tots presents i atorgant-los igual importància.

Donem resposta comunicativa amb tots els llenguatges.

Posem paraules a allò que fem i fan els infants i que expressem i expressen, amb el llenguatge corporal.

Potenciem moments individualitzats amb l'infant, de comunicació interpersonal.

APRENTATGE AUTÒNOM

Sabem que l'aprenentatge que es dona de manera autònoma i

autoguiada es fixa de manera més permanent. És per això que apostem per un aprenentatge significatiu a partir que l'infant pugui explorar lliurement segons les seves necessitats i interessos.

Dissenyem espais segurs amb propostes que permetin desenvolupar-se de manera global i autònoma.

Proporcionem materials i propostes adequades a cada etapa evolutiva, que propiciïn l'autonomia de l'infant.

Afavorim que el material estigui sempre al seu abast.

L'actuació de l'adult i dels iguals com a models.

Partició del grup per reduir la ràtio.

JOC I PLAER

El joc és la principal eina d'aprenentatge dels infants. Vinculant l'acció autònoma amb el plaer i el gaudi que els proporciona aquesta activitat innata promovem que la desenvolupi de manera plena.

Proposem materials i espais adequats per tal que puguin satisfer la seva necessitat de jugar a la vegada que fan noves descobertes i aprenen de manera significativa.

Provoquem situacions de joc que donin peu a la descoberta, experimentació i interacció entre iguals.

Observem el joc entre els infants.

Detectem els interessos dels infants per adaptar les propostes de joc als seus interessos, donant-hi resposta.

VINCLE FAMILIAR

L'infant té una vinculació amb la seva família i, en els primers anys de vida, conformen un tot que cal tenir en compte, conèixer i respectar per tal de poder vincular-nos-hi també.

Vetllem per una bona relació amb les famílies.

Oferim un espai que garanteixi confiança i seguretat.

Mostrem una actitud de respecte en tot moment, sense jutjar ni fer comentaris davant de l'infant.

Sabem donar resposta professionals als seus neguits i/o problemàtiques, amb contingut pedagògic.

Mostrem empatia i comprensió davant dubtes i inquietuds.

Fem una acollida individual amb la família.

Els fem participants del dia a dia a l'escola.

COMPLICITAT

Els infants de 0 a 3 anys inicien les seves relacions socials i entre iguals. Com a escoles afavorim aquesta relació i donem molta importància a que puguin començar a construir relacions afectives basades en el respecte i la col·laboració, a partir de les quals es genera una complicitat i un món propi que cal preservar i posar en valor.

Detectem els interessos dels infants per adaptar les propostes de joc als seus interessos.

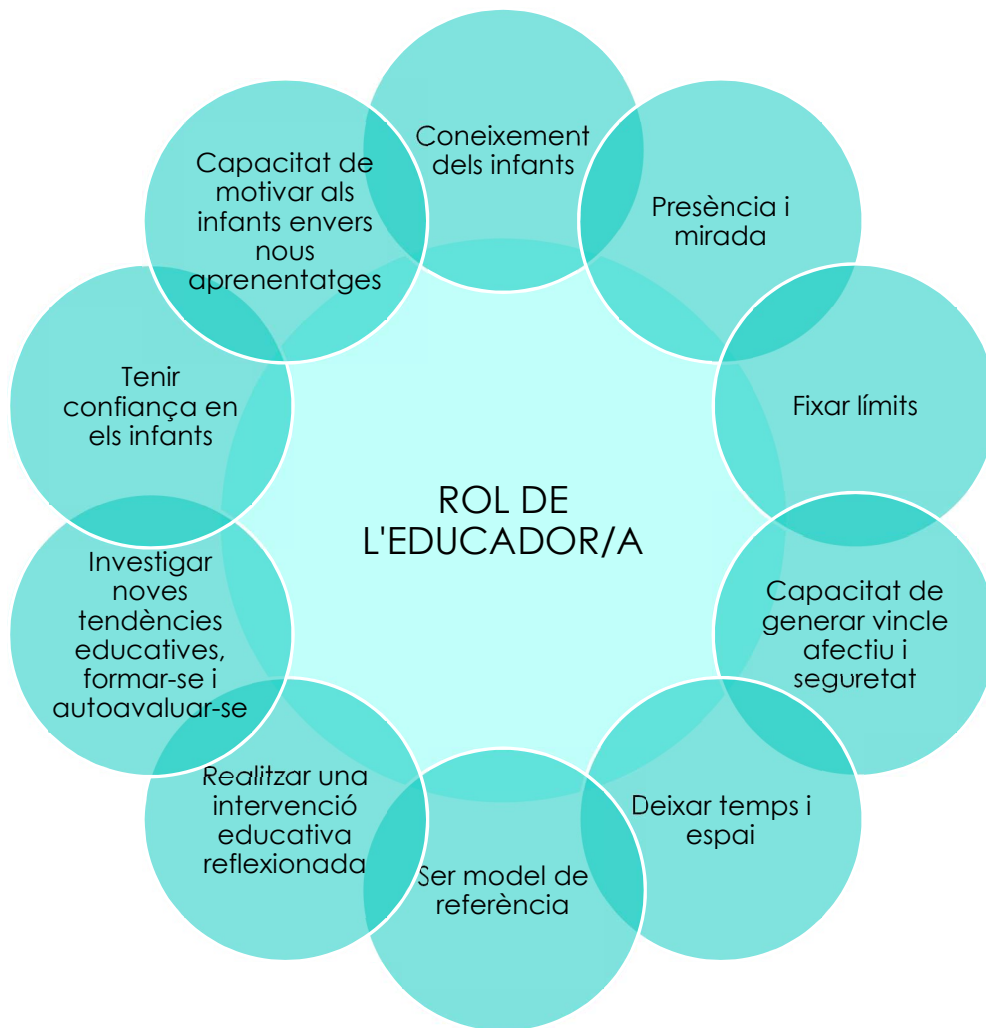
Provoquem situacions de joc que donin peu a la descoberta, experimentació i interacció entre iguals.

Com a metodologia som escola viva on les estances estan organitzades en diferents ambients on els infants poden gaudir de les propostes que més atractives els resultin amb els altres infants que comparteixen els mateixos interessos, independentment de l'edat.

4. ROL DE L'EDUCADOR/A

Els principals elements que configuren el nostre rol com a persones educadores són els següents:

- Coneixement dels infants
- Presència i mirada
- Fixar límits
- Capacitat de generar vincle afectiu i seguretat
- Deixar temps i espai
- Ser model de referència
- Realitzar una intervenció educativa reflexionada
- Investigar noves tendències educatives, formar-se i autoavaluar-se
- Tenir confiança en els infants
- Capacitat de motivar als infants envers nous aprenentatges

El rol de l'educador/a es configura a través de la interrelació de tots aquests elements, tot i així, ens podem aproximar a cadascun d'ells:

CONEIXEMENT DELS INFANTS

Una de les nostres principals eines de treball és l'observació respecte dels infants, les seves relacions, interaccions, jocs, llenguatges, expressió motriu... A partir d'aquestes informacions n'extraïem el màxim coneixement que ens proporcionen per tal d'adaptar tant la nostra relació i comunicació amb l'infant com les propostes i situacions d'aprenentatge que plantegem diàriament. Així mateix, també modulem la nostra intervenció en la seva activitat a partir d'estratègies d'ensenyament-aprenentatge segons les seves necessitats individuals.

El treball amb les famílies que iniciem abans de començar l'escola i al llarg del curs ens serveix per tal que puguin aportar-nos el màxim de coneixement de l'infant en contextos diferents als de l'escola i puguem aprofundir més i millor en la seva singularitat.

CAPACITAT DE GENERAR VINCLE AFECTIU I SEGURETAT	Creiem que una de les bases de l'educació infantil, és poder crear de manera progressiva un vincle afectiu amb les persones educadores i els seus iguals, proporcionant als infants la seguretat i la confiança necessària en ell mateix i en les seves habilitats, tot reforçant la seva autoestima.
PRESENCIA I MIRADA	El paper de la persona referent és acompanyar a l'infant, amb una mirada i presència que transmet seguretat en ell mateix, per donar resposta a les seves necessitats. Una mirada confiada que també reforça l'acció de l'infant i el seu aprenentatge. Una mirada lliure de judicis i prejudicis que aportí respecte i estima i que ajudi a prendre consciència de les seves capacitats i potencialitats.
FIXAR LÍMITS	Els infants no saben diferenciar el que està bé i el que no. Nosaltres, com a persones adultes i referents dels infants, tenim la necessitat d'imposar uns límits i unes normes, que els faci entendre aquesta diferència. No només entendre perquè és correcte, sinó entendre que determinades actituds no són desitjables i per tant no les han d'imitar. Nosaltres som models per a ells. En resum, els infants necessiten normes i límits ben definits, però també espai suficient per desenvolupar-se amb llibertat. Donar-lis cada cosa en la mesura justa és el repte més gran al qual ens enfrontem famílies i educadors/es.
DEIXAR TEMPS I ESPAI	Volem que els infants siguin el màxim d'autònoms. És per això que necessiten d'un temps per poder fer les coses per ells mateixos, i un espai adequat per dur-l'ho a terme. Cadascú al seu ritme, sense imposar, i utilitzant tot el que necessitin i tinguin al seu abast.
SER MODEL DE REFERÈNCIA	És de vital importància que el paper de l'educadora sigui un model de referència positiu per als infants, mostrant així una actitud respectuosa, afectuosa, amorosa i atenta amb un mateix i amb els altres. Propiciant la construcció d'un ambient educatiu positiu i respectuós en l'educació dels infants. Mostrar assertivitat per tal d'expressar les pròpies emocions i idees, escoltar activament les dels altres i a la vegada acceptar les opinions diverses que es puguin derivar de les accions quotidianes.
INTERVENCIÓ EDUCATIVA REFLEXIONADA	Per poder donar resposta a les necessitats i els interessos dels infants, l'equip educatiu reflexiona, valora i avalua els diferents objectius que es volen assolir. I, en funció d'aquesta reflexió i de l'observació diària dels infants, dissenya i escull les propostes més adequades.

INVESTIGAR NOVES TENDÈNCIES EDUCATIVES

Vivim en una societat amb canvis constants, i com a professionals educadores tenim el compromís d'adaptar-nos a aquests canvis per tal de donar una resposta educativa reflexionada i de qualitat. Per aquest motiu, és fonamental realitzar al llarg de la nostra vida professional contínues formacions que garanteixin estar al dia de les noves tendències educatives basades en diferents estudis pedagògics, i portar-les a terme en el nostre dia a dia.

Malgrat la necessària interrelació dels diferents elements que configuren el nostre rol educatiu volem remarcar que per al personal educador de les Escoles Bressol la Verema i la Rodeta del Molí donem màxima importància a:

- **El coneixement de l'infant** per configurar la seva pròpia **individualitat i singularitat**. Cal construir aquest coneixement intentant fugir de prejudicis i idees prefixades sobre els infants (no hi ha un únic model d'infant) per saber què els agrada i motiva, quines necessitats de relació i contacte tenen, com volen vincular-se, en quin moment evolutiu es troben i com donar-hi resposta... Sabent que cada infant és diferent i requereix d'estratègies de relació i cura diferents.
- **Una mirada** que transmeti **seguretat** a l'infant, que estigui segur que atendrem les seves necessitats. Una mirada **confiada** que també reforça l'acció de l'infant i el seu aprenentatge. Una mirada **lliure de judicis i prejudicis** que aporti respecte, estima i que ajudi a prendre consciència de les seves capacitats i potencialitats.
- **El vincle afectiu** com a base de seguretat per a sentir-se confiat en ell i en les seves habilitats, tot reforçant la seva autoestima.
- Una **intervenció reflexionada**, la **formació i autoavaluació** de la pràctica educativa com a elements transversals per garantir que hi hagi una millora contínua i una adaptació constant a les necessitats dels infants. Entenent que la intervenció no és mai neutra i que les decisions que es prenen en el dia a dia han de respondre a una intencionalitat concreta.

5. METODOLOGIA I RECURSOS EDUCATIUS

5.1 Espais de lliure circulació

Dintre del nostre projecte, valorem la importància en l'organització de l'espai i del material. Aquest ha de respondre a les necessitats de l'infant i dels seus interessos, buscant sempre que l'aprenentatge sigui significatiu a partir del joc, la manipulació, l'experimentació i la lliure circulació.

La lliure circulació es fonamenta bàsicament en una pedagogia on els infants són els principals agents del seu aprenentatge, fan els seus propis descobriments mitjançant la pràctica i interioritzen així els nous coneixements. A les estances s'ofereixen diversos materials sobre una proposta d'aprenentatge determinada i on cada nen/a escull el que més li interessa i li dedica el temps que considera oportú.

Dos importants pedagogies que parlen de la lliure circulació i estan presents en el nostre projecte educatiu són la pedagogia de Reggio Emilia i la de Montessori. Consideren la importància que els infants han de tenir llibertat per explorar i moure's de manera segura i respectuosa en el seu entorn educatiu, fomentant l'autonomia i la lliure elecció de propostes.

Els espais amb els que treballem a les escoles en els que realitzem les propostes educatives són els següents:

5.1.1 Estança

L'estança és l'espai de referència de cada grup d'infants, en el que l'educadora acull al seu grup d'infants i on s'hi desenvolupen algunes de les activitats del dia a dia. A l'estança preveiem realitzar les activitats d'alimentació, higiene i cura. També disposem de diversos sub-espais i racons per afavorir el joc i l'exploració dels infants amb diverses propostes:

JOC SIMBÒLIC. A les estances dels grups de grans (tot el curs) i mitjans (a partir del 2n trimestre i a valorar segons cada grup), disposem elements per al joc simbòlic, alguns de fixes com la cuineta i les nines i d'altres que podem muntar segons interessos i necessitats com un racó de perruqueria o de metges. En tot

cas, les propostes i materials s'adapten al grup i a les seves singularitats, necessitats i preferències.

LÒGICO-MATEMÀTIC. Racó amb diversos elements per treballar diversos conceptes lògic-matemàtics a través de l'exploració i manipulació de diversos materials com: atributs i qualitats, relacions, seqüenciacions, construcció, equilibri, formes, mides, etc.

EXPERIMENTACIÓ. Racó per experimentar, amb diversos materials naturals, sabers de caire matemàtic i de caire sensorials, a través de l'exploració i combinació d'elements amb les seves reaccions o comportaments segons les accions realitzades.

RACÓ TOU. Espai de trobada, de descans o relaxació. En aquest espai treballem l'autoconeixement, moments de relació i vincle amb els companys/es i amb l'educador/a referent.

PROPOSTES PLÀSTIQUES. Incorporarem propostes artístiques i d'expressió plàstica a través de diferents materials per tal de poder anar experimentant diversos resultats i creacions, motivant a l'expressió i creativitat de cada infant.

5.1.2 Jardí

El jardí a les escoles bressol de Ripollet es constitueix com un entramat de propostes variades, globalitzades i significatives que suposen la relació dels infants amb el medi natural i la descoberta envers les diferents possibilitats que ofereix, a banda d'incorporar diversos elements que suposen una continuïtat amb les activitats de dins a fora, aportant diferents possibilitats d'interacció.

EXPLORACIÓ MOTRIU. L'espai del jardí proporciona elements per al desenvolupament i exploració motriu a través de diversos elements naturals com el talús o la muntanyeta i d'altres com els gronxadors, rampes, troncs, balancins, etc. Tots aquests elements ofereixen als infants reptes i desafiaments per al propi domini i control motriu, permetent-los explorar diverses opcions de moviment i desplaçament.

JOC SIMBÒLIC. De la mateixa manera que a les estances, els jardins incorporen elements per al joc simbòlic, alguns més fixes com la caseta i/o la cuineta i

d'altres propostes que es poden desenvolupar de manera més espontània o planificada a través de materials per a la creació de minims amb animals, construccions o cotxes. El joc simbòlic en el jardí permet un altre tipus d'interacció amb els materials al poder afegir elements naturals que enriqueixen el joc.

ESPAIS D'EXPERIMENTACIÓ. El sorral i altres espais amb materials per a la manipulació i experimentació que permeten una interacció més àmplia i més "gran" amb diversos elements per a construccions, transvasaments, combinacions de materials, etc.

ESPAIS NATURALS. Espais com l'hort a la Verema o la zona d'herbes aromàtiques a la Rodeta del Molí, més tota aquella vegetació que hi ha present en els dos jardins. Aquests espais permeten vivenciar els processos naturals de les plantes, els canvis i els cicles que hi són presents, possibles animalons petits, així com aporten informació sensorial diversa. Aquest element també el treballarem amb les diferents textures del terra dels jardins que és variat i divers.

ESPAI DE DESCANS I TROBADA. És necessari disposar també a l'espai exterior d'una zona de descans i trobada per als infants que puguin necessitar moments més reposats, de proximitat, de connexió amb un/a mateix/a o amb els altres des d'un punt més proper. Aquest espai afavoreix el repòs i el diàleg calmat, posant a lloc les vivències i les emocions generades.

5.1.3 Espai de llum

A l'espai de llum desenvolupem propostes a partir de l'experimentació amb llums i ombres i a través de diversos materials que proporcionen diverses experiències multisensorials. L'infant aprèn a través dels sentits i obre pas al món de la llum i la foscor, jugant i experimentant, comprovant i traient les seves pròpies conclusions.

Des del joc amb les ombres fins a l'experimentació amb els materials més sofisticats, els infants investiguen les propietats de la llum, la foscor i el color, es fan hipòtesis i comproven els resultats.

L'espai de llum es converteix en un escenari d'aprenentatge atractiu i acollidor que convida als infants a participar a través del joc d'una manera activa. Es

converteix per tant, en un escenari multisensorial perfecte per treballar tots els sentits.

Els materials i propostes de l'espai de llum són: taules de llum amb farina de cigró, peces de diferents materials de llum, lots, plomalls de colors, llum ultraviolada, espirals de gel sensorial, pissarra de llum, bola de plasma, llums sensorials, semiesfera de llum led, pintura fluorescent, entre d'altres.

5.1.4 Espai de construccions

Es tracta d'un espai per a grans construccions amb diferents materials que promouen no només l'experimentació motriu, sinó posar en joc diversos aprenentatges en relació a formes, dimensions, equilibris, etc.

És una proposta vàlida durant tot l'any i està pensada per grup reduït. Els infants experimentaran instintivament amb els materials de construccions, els manipularan, exploraran i faran els seus descobriments de forma espontània.

Els materials i propostes de l'espai de construccions són: tarima de fusta, peces de fusta de diferents mides i formes, tubs de cartró, caixes, entre d'altres.

5.1.5 Espai de contes i música (La Verema) / Biblioteca (La Rodeta del Molí)

Aquest espai està destinat als infants i famílies, seleccionant i adaptant prèviament els llibres tenint en compte l'etapa evolutiva i interessos dels infants, així com articles d'interès pedagògic per les persones adultes. En aquests espais busquem l'aproximació dels infants als llenguatges oral, musical i el coneixement de relats en imatges i paraules, fent una aproximació a la literatura. Iniciant-se en la comprensió dels contes, en la identificació de situacions, personatges i emocions a partir del treball d'un imaginari de ficció. Els materials i propostes d'aquests espais són: prestatgeries amb contes, llibres, taules, cadires, catifes, sofà, puffs de vímet, instruments musicals.

5.1.6 Espai de disfresses (només a La Verema)

L'espai de disfresses està pensat per realitzar-lo en grup reduït. Aquest espai està dissenyat tant per reproduir situacions de la vida quotidiana com pel simple plaer de posar-se robes i complements. El material exposat està al seu abast i pensat per fomentar la iniciativa, la creativitat, l'autonomia i la imaginació mitjançant el joc. El podran manipular segons els seus interessos de manera lliure per al seu aprenentatge i per comprendre el món que els envolta.

Els materials de l'espai de disfresses són: camises, faldilles, barrets, sabates, perruques, maquillatge, bolsos, moneders, collarets, etc.

5.1.7 Criteris envers les propostes i ambientació dels espais

Establím criteris en relació al plantejament de les propostes pedagògiques i a com ambientem les estances i els diferents espais de l'escola, per tal que hi hagi tant criteris educatius com criteris estètics i motivadors de l'aprenentatge amb un ús concret de materials, colors i disposicions.

ACTIVITATS, PROPOSTES I PROVOCACIONS

En relació al plantejament de les activitats, propostes i provocacions establím:

OBSERVACIÓ, DETECCIÓ, PROGRAMACIÓ I INTENCIONALITAT EDUCATIVA. Les activitats i propostes dels diversos espais parteixen d'una programació específica i són sempre dissenyades i desenvolupades amb una intencionalitat educativa. Això no vol dir que no donem lloc a l'imprevist i a la creativitat pròpies de les activitats dels infants, però aquest no eximeix que treballem de la següent manera:

- Reflexionem, valorem i avaluem els diferents objectius que es volen assolir a nivell d'equip educatiu. En funció d'aquesta reflexió i de l'observació diària dels infants, dissenyem i escollim les propostes més adequades.
- En les situacions i escenaris d'aprenentatge, de manera general, ens situem en un segon pla per observar i fer un recull de tot allò que hi succeeix segons on tinguem posada la mirada.
- Elaborem documents amb els aspectes concrets que volem observar per ajudar en l'enfocament de la nostra mirada.

- Els materials i les propostes són variades per tal que puguin suposar un repte per a l'infant i puguin resultar-los el màxim d'atractives.

ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA I FLEXIBILITAT. Les propostes es plantegen per tal que els infants puguin interaccionar-hi segons les seves motivacions i interessos, al seu ritme. Aquest fet promou la individualització de les propostes i la seva necessària flexibilitat per adaptar-se a la pròpia diversitat dels infants.

- Adaptem les propostes a les necessitats i interessos dels infants per tal d'afavorir els diferents aprenentatges i acompanyar els diferents ritmes.
- Dissenyem propostes variades en un mateix espai que donin resposta a diferents necessitats.
- Deixem temps als infants perquè puguin explorar lliurement les propostes i puguin desenvolupar al màxim la seva activitat segons interessos.
- Disposem de diferents espais oberts de manera simultània, reduint les ràtios de cada grup.
- Ens adaptem a les diverses situacions, canviant la proposta, variant-la o enriquint-la segons les necessitats observades.

ESPAIS I MATERIALS, AMBIENTACIÓ I DECORACIÓ ESTANCES

En relació a l'ambientació, disposició i materials tenim els següents criteris:

ORDRE I ESTÈTICA. Donem molta importància a l'ordre i a l'estètica dels espais i materials de les escoles ja que som conscients com aquests elements juguen un paper primordial en la sensació de benestar de les persones. A partir de l'ordre i estètica dels espais i materials estem també tenint en compte que els infants són molt sensibles a l'ambient, que aquest té una afectació directa en el seu estat d'ànim i que poden ser promotors i afavoridors de l'activitat de l'infant o, per la contra, poden inhibir-la. És per tot això que:

- Mantenim l'ordre de l'espai de manera continuada, tot i que en tot moment prioritzarem l'observació de l'infant i l'acompanyament en el desenvolupament de la proposta, procurem que es mantingui un ordre

en l'espai que aportí benestar a l'infant i n'afavoreixi la seva activitat autònoma.

- Tot l'equip seguim un criteri estètic comú i d'acord al projecte de l'escola, creant ambients amb colors neutres i mobiliari adequat a la seva edat, amb elements naturals, evitant en tot el possible l'ús de plàstic i introduint la natura dins l'estança.
- Tenim elements decoratius que responen a la creació d'un ambient càlid i agradable: plantes, quadres, marcs, mòbils, etc.

ELECCIÓ DELS MATERIALS. Els materials han de ser escollits amb cura i atenció, atenent a una sèrie de criteris com que siguin: segurs, significatius, naturals, adaptats, amb diverses aplicacions, etc. Així mateix, cal que puguin facilitar l'expressió de diversitat dels infants, tenint en compte que no poden ser reproductors d'estereotips en matèria de gènere.

- Observem el joc de l'infant per poder escollir propostes i materials segons el moment evolutiu i interessos.
- Proporcionem materials i propostes adequades a cada etapa evolutiva, que propiciïn l'autonomia de l'infant, creativitat, etc.
- Renovem les propostes i el material segons els interessos dels infants.
- Revisem el material i fem sempre una mirada per tal de verificar que siguin materials no sexistes ni discriminatoris en qualsevol sentit.
- El material ha de poder ser divers per donar resposta a les diverses necessitats, interessos i expressions dels infants. Així mateix, busquem que pugui estimular els diferents sentits, sigui globalitzat i promogui el màxim d'aprenentatges de manera significativa.
- Utilitzem materials neutres i sense identificació de gènere.

5.2 Vida Quotidiana

La Vida Quotidiana comprèn totes aquelles activitats que conformen el dia a dia a l'escola, des de les activitats d'alimentació, higiene i cura a les que fan referència a les relacions i vincles entre infants i amb el personal educador.

Conjuntament amb el treball dels espais de lliure circulació de les escoles, conforma el pal de paller de la nostra acció educativa.

5.2.1 Criteris en relació a les activitats de Vida Quotidiana

Per tal de poder treballar els elements de la Vida Quotidiana a l'escola hem establert uns criteris educatius que ens ajuden a l'hora de poder desenvolupar les activitats associades i que ens assegurin que tot l'equip va a l'una en el seu desenvolupament.

ALIMENTACIÓ I DESCANS

Els criteris i metodologia desenvolupats en els espais d'alimentació i descans de l'escola són els següents:

RESPECTE I ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA. Respectem als infants en les seves necessitats tant d'alimentació com de descans, sense forçar a menjar ni a dormir i tampoc limitant l'estona de temps que necessiti cada infant per a fer-ho.

- Respectem a tots els infants en els seus processos i gustos tant a nivell de temps que puguin necessitar com de quantitats de menjar o estona de son.

AMBIENT RELAXAT I ACOLLIDOR EN LES ESTONES D'ALIMENTACIÓ I DE DESCANS.

Busquem afavorir que aquestes activitats es donin de manera tranquil·la i relaxada per tal que es creï un clima agradable i acollidor, que afavoreixi el desenvolupament de l'activitat amb autonomia i que siguin espais de conversa, de vincle, pausats i sense presses. Per a assolir-ho treballem de la següent manera:

- Abans de començar a dinar recollim l'estança i preparem tot l'espai amb el mobiliari i estris adequats prèviament per portar a terme l'activitat de manera relaxada i natural.
- Durant l'estona de l'àpat procurem estar en tot moment assegudes, col·locant-nos de manera que puguem arribar a tots els nens i nenes de

la taula, parlant amb un to de veu adequat, verbalitzant les accions que es realitzen, fent partícips als infants durant l'estona del dinar i respectant el ritme i els gustos de cada infant.

- Acompanyem amb tranquil·litat als infants al dormitori, mantenint un ambient relaxat, ajudant a qui més ho necessita.

TREBALL DE L'AUTONOMIA EN LES ESTONES D'ALIMENTACIÓ I DE DESCANS. En els assoliments envers l'autonomia dels infants, els espais d'alimentació i descans hi tenen un paper molt important, ja que es donen moltes petites fites a assolir i treballem per tal que puguin anar desenvolupant la seva autonomia amb acompanyament i el suport necessari. En aquest sentit:

- Intentem donar el màxim de confiança i seguretat a l'infant en els seus intents o proves en el procés per a l'assoliment de l'autonomia.
- A l'hora de dinar oferim la possibilitat de parar la taula, servir-se el menjar ell sol i preguntar la quantitat de menjar que vol. Sempre sota la nostra atenta mirada i guiant i ajudant si l'infant ho necessita.
- Tant abans de dinar com un cop acabat, l'infant es renta les mans i la boca. El personal educador l'acompanyem en aquest moment i l'ajudem sempre que l'infant ho necessita.
- Un cop al dormitori, convidem als infants a participar d'aquest moment, traient-se les sabates, estirar-se sols al seu matalàs i ser capaç, poc a poc, de dormir-se ells sols.
- En el cas dels més petits els acompanyem des de la falda fins que seuen a la taula i mengen sols.

PROXIMITAT I ACCESSIBILITAT AMB ELS INFANTS EN LES ESTONES D'ALIMENTACIÓ I DE DESCANS. El desenvolupament d'aquestes activitats requereix un gran suport i acompanyament per part de l'educadora, pel que cal que estigui disponible i propera a totes les necessitats que puguin sorgir per part dels infants. Aquesta disponibilitat i proximitat també ha d'afavorir que el clima d'aquests espais sigui tranquil i agradable.

- Estem assegudes durant l'estona de l'àpat en una cadira a l'alçada dels infants, que ens permet atendre als infants segons necessitats.
- Amb la proximitat generada aprofitem per mantenir converses amb els infants sobre el menjar, si els agrada, acordar quantitats de cada plat, etc.
- Estem molt presents en el dormitori, acompanyant als infants que ho necessiten amb proximitat i calidesa, aportant tranquil·litat, calma i relaxació.

HIGIENE I VESTIR

Els criteris educatius sota els quals treballem en els espais d'higiene i vestir de les escoles són els següents:

ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA I RESPECTUOSA. Treballem per tal que l'atenció als infants sigui el màxim de respectuosa i personalitzada en aquests moments per tal que els infants puguin anar prenent consciència dels hàbits i la cura envers ells mateixos. És per això que seguim els següents criteris:

- Preguntem l'infant abans de portar-lo al canviador, i en cas de negativa, se li explica la necessitat de canviar el bolquer.
- Respectem els seus ritmes i temps.
- Estem centrades en l'infant i en l'activitat, afavorint al màxim la seva comoditat i tranquil·litat.
- Busquem que l'infant estigui còmode, sense forçar postures que no li són pròpies.
- Respectem l'espai i el moment íntim de cada infant.
- No tenim un moment fixat per als hàbits d'higiene i canvi de bolquers, a excepció de rentar mans i cara abans i després dels àpats.

AFAVORIR L'AUTONOMIA EN LA HIGIENE I EN EL VESTIR. Com en totes les activitats de la Vida Quotidiana, treballem per tal que es vagi donant un assoliment progressiu de l'autonomia dels infants en la realització d'aquestes activitats. Per afavorir l'autonomia, seguim els següents criteris:

- Confiem en l'infant i en les seves possibilitats en quant al desenvolupament de la seva autonomia personal i l'adquisició d'una imatge ajustada i positiva d'un mateix.
- Donem temps i un espai adequat per afavorir que poc a poc puguin fer-ho per si sols.
- Posem paraula al que l'infant i la mestra fa.

AUTOCONCEPTE, ESQUEMA I PERCEPCIÓ CORPORAL. Els moments d'higiene i de vestir són excepcionals per al treball de la percepció corporal i de l'autoconcepte. En aquest sentit:

- Mentre realitzem els canvis de bolquer, nombrem les parts de cos, anticipant les accions que realitzarà amb naturalitat i respecte.
- Acompanyem als infants en el seu progrés pel que fa al coneixement i el domini del cos, el moviment i la coordinació.
- Verbalitzem les parts del cos a qualsevol acció del dia a dia.
- Treballem per tal que puguin ser ells mateixos que puguin anar reconeixent quan estan bruts i que puguin prendre la iniciativa de demanar que els ajudem en les seves necessitats.

5.2.2 Metodologia i activitats d'alimentació i descans

ALIMENTACIÓ. Als nadons se'ls alimenta a la falda fins que comencen a mantenir-se asseguts sense ajuda, moment en el que s'asseuen a la taula amb els companys i companyes.

Així mateix, se'ls dona el menjar fins que comencen a adquirir seguretat i tenen major precisió amb la cullera. El moment de donar-los la cullera per tal que comencin a provar l'alimentació autònoma és quan ens fixem que acompanyen la mà de l'educadora i el seu moviment amb la seva pròpia mà i mostren interès en aquest gest.

En general, l'atenció als nadons en l'alimentació i el descans és totalment individualitzada, segons el ritme de cada infant i poc a poc es va regulant per tal que vagi sent cada vegada més una activitat grupal i compartida.

A partir que els infants poden seure a la taula en grup per a l'alimentació, el funcionament és similar per a tots els grups: dinen a la taula, amb l'educador/a també asseguda i accessible als infants, aquests es van iniciant en l'activitat a mesura que van adquirint habilitats per desenvolupar-la de manera autònoma.

Les quantitats s'acostumen a pactar amb els infants que puguin expressar els seus gustos, tot i que sempre intentem que les racions siguin suficients i no s'excedeixin, ja que també treballem l'autoconeixement i l'autoregulació a partir que els posem la quantitat volguda però s'han d'intentar acabar el plat. Si un infant no vol tastar l'aliment, intentem consensuar una quantitat mínima, però mai forcem l'infant a menjar (tret de casos de força major). De la mateixa manera, si ja tenen assolida l'habilitat de menjar de manera autònoma, no acostumem a péixer als infants si no ho demanen. Un altre dels recursos que utilitzem és que es puguin assistir i ajudar entre ells/es.

INTRODUCCIÓ DELS ALIMENTS. El pas de líquid-triturat-trossos, es realitza sempre en coordinació amb les famílies. Hi ha famílies que directament realitzen el pas de líquid a trossos i des de l'escola es respecta i es comunica com l'infant tolera i va introduint els diferents aliments. En el cas que la família introdueix el triturat, el pas d'aquest al sencer, igualment el realitzem en coordinació amb la família. Des de l'escola informem a les famílies que quan observem que hi ha una falta d'interès pel menjar triturat i comencen a interessar-se per els trossos, el que fem és servir el triturat i a continuació un petit tastet del segon plat del menú escolar, per anar introduint mica en mica els trossos. Quan des de l'escola o la família observem que l'infant mostra una predilecció més gran per els trossos que pel triturat, introduïm menú normal, sempre comunicant-ho i coordinadament amb les famílies.

ÚS DELS ESTRIS. Quan s'alimenten a la falda s'ofereix la cullera en el moment que hem indicat abans. Un cop ja s'asseuen a taula, inicialment tenen el plat i la cullera. Quan es va evidenciant que adquireixen major autonomia es van incrementant els estris fins que tenen a l'abast plat, coberts, got i gerra. La resta d'elements que es puguin necessitar estan al carro, al costat de la taula, i s'agafen quan són necessaris. La finalitat és que tots els estris utilitzats siguin reals, l'únic en la que hi ha una seqüència i procés d'introducció és en el got. A partir

que comencen a beure aigua amb got, aquest és amb nansa i tapa. Quan van adquirint l'habilitat de beure amb el got, es treu la tapa i, finalment, quan ja hi ha un cert domini i control, beuen amb el got de vidre.

TREBALL DE L'AUTONOMIA EN L'ALIMENTACIÓ. Es va passant de la major assistència en nadons a l'autonomia en els grans de manera progressiva, treballant i reforçant les activitats que comencen a fer de forma independent i encoratjant i animant a provar nous avenços. Aquesta progressió la treballem en tots els espais i moments de l'escola però el moment de l'alimentació comporta moltes activitats que cal que vagin assolint.

En funció del grup d'edat, la seqüència de les activitats i hàbits que envolten l'alimentació i el descans és d'una manera o d'una altra. Tots els infants han de rentar-se les mans i la cara abans i després de dinar, sent l'acompanyament de l'adult més actiu en edats més primerenques, fins acabar únicament amb la nostra presència.

Els grups de petits, és l'educador/a la que s'encarrega d'agafar els pitets, posar-los i treure'ls, així com també de preparar l'espai i de recollir-lo. Al tercer trimestre, la participació dels infants és major.

Pel que fa al grups de mitjans, aquells infants que ja són capaços d'agafar el seu pitet i posar-se'l amb ajuda del personal adult, ho fan. Un cop estan asseguts a taula, es para la taula verbalitzant tot allò que fa i demanant participació als infants a l'hora de posar els diferents estris al lloc adequat. A l'hora recollir, és la persona referent qui ho fa, però a mida que transcórrer el curs, va demanant més participació per part dels infants.

Respecte al grup de grans, en grup reduït de dos o tres infants, paren la taula abans que la resta d'infants seguin. Cadascú s'encarrega d'agafar i posar-se el seu pitet, així com també de servir-se el segon plat. Igualment s'encarreguen ells mateixos de recollir i escurar el plat quan ja han acabat i deixar cada estri al seu lloc. Un cop han guardat el pitet, es renten les mans i la boca i van cap al dormitori de manera tranquil·la a mida que van acabant.

DESCANS. Els nadons s'atenen de forma individualitzada, adormint-los a coll o de la manera en la que estiguin més acostumats a fer-ho i portant-los un a un al

dormitori. La resta es desplaça al dormitori i es prepara de la manera més autònoma possible per al descans: traient-se i guardant les sabates, estirant-se i acomodant-se segons costums. L'educadora assisteix als infants que ho necessiten, segons demanin.

Cada grup té un espai determinat per dormir i cada infant té un matalàs. Prèviament la mestra prepara l'espai i el matalàs de cada infant per tal que resulti un espai càlid i agradable. A partir d'aquí, baixem la llum, acompanyem amb presència, contacte, carícies,... i utilitzant en tot moment un to de veu baix.

Respectem el màxim possible el ritme biològic de cada infant, deixant que es despertin lliurement, exceptuant els dies que per organització d'escola els hem de llevar abans, o si alguna família ens ho demana, tot i que, en aquest cas, treballarem amb ella els motius de la demanda i aportarem possibles recursos o estratègies per treballar el son dels infants a casa que no requereixin interrompre la migdiada.

Si un infant no vol dormir i/o interfereix el clima del descans, es fa un acompanyament amb més presència i se li fan propostes adequades a les seves necessitats.

5.2.3 Metodologia i activitats d'higiene i vestir

CANVI DE BOLQUERS. El canvi de bolquers es realitza de forma progressiva pel que fa a l'espai, metodologia i col·laboració de l'infant en l'activitat.

En els nadons es realitza el canvi de bolquers en un canviador amb baranes. A mesura que es van sostenint drets, es dóna l'opció a l'infant de realitzar el canvi sense estirar-se, és a dir, mantenint-se drets en el mateix canviador.

Els grups de mitjans comencen a utilitzar l'escala per accedir al canviador i decideixen com volen realitzar el canvi, de la manera que els és més còmode per a ells/es.

Els grups de mitjans grans i grans, tenen el canviador a nivell de terra, amb un petit esglaó, l'educadora seu en una cadira per canviar-los drets, mentre es recolzen a la barana.

Un dels elements important en la metodologia és el de respectar en tot moment el desenvolupament motriu de l'infant, no forçant ni mantenint postures no

naturals o incòmodes per als infants. Així mateix, a partir que els infants poden mantenir-se drets, poden decidir com prefereixen realitzar el canvi de bolquers, adoptant la postura que els sigui més natural i còmoda.

En tots els grups, i a mesura que van adquirint autonomia, el personal educador facilita i promou la col·laboració de l'infant en l'activitat, agafant el bolquer net, les tovallolletes o la crema, pujant al canviador, traient-se part de la roba, etc.

CONTROL D'ESFÍNTERS. En les entrevistes inicials donem especial importància en explicar a les famílies, que el pas de controlar els seus esfínters de manera autònoma, és un procés maduratiu i que, per tant, cada infant té el seu ritme que no ve marcat per l'edat ni pel clima (és un tema que angossa molt a les famílies especialment al pas cap a l'escola). Per aquest motiu, des de l'escola respectem el ritme individual de cada infant i quan observem senyals que comencen a ser conscients de quan fan pipi o caca, els convidem a anar al lavabo, fins que mica en mica van madurant aquest procés i controlen els seus esfínters, respectant si es volen posar el bolquer o treure'l. Quan observem aquestes senyals de maduració i control es comunica a la família per anar coordinats i fer el mateix procés, fins que l'infant controli del tot els seus esfínters i retirar definitivament el bolquer.

RENTAR MANS I CARA. És un hàbit i rutina que mica en mica els infants realitzen de manera autònoma. Amb els nadons ens els posem a la falda i posant paraules a tot el que fem (ara et rento les mans, ara et rento la cara, t'eixugo la cara amb un paper,...). Quan ja caminen els acompanyem i igualment posem paraules a totes les accions, fins que observem que ja ho fan de manera autònoma i ja només els oferim ajuda si ho necessiten. L'hàbit i rutina de rentar mans els ajuda també a situar-se en el temps, ja que abans i després d'esmorzar i dinar es renten les mans i la cara per preparar-se per als àpats.

POSAR I TREURE'S LA JAQUETA. A les entrades i les sortides és la família l'encarregada de fer-ho. Al sortir al jardí en època de fred, els infants reben l'ajuda de l'educador/a. L'infant identifica la seva jaqueta, la va a buscar al cabàs de les jaquetes i busca a la persona referent per demanar ajuda. Poc a poc van adquirint més autonomia, sent el nostre acompanyament menys present. En d'altres ocasions l'ajuda la reben dels seus iguals.

POSAR I TREURE'S LES SABATES. A les entrades i les sortides són les famílies les encarregades de fer-ho i posar i treure el calçat de l'escola. Al llarg de la jornada, es treuen el calçat sempre que ho necessiten, ja sigui per gaudir d'estar descalç o per anar a dormir. Tenen un calaix individual per les sabates del carrer i durant l'estada a l'escola tenen la premissa de deixar ben recollit el calçat per l'escola cada cop que se les treuen. Poden anar descalços per l'escola a excepció del jardí.

6. CONCRECIÓ CURRICULAR

6.1 Situacions d'aprenentatge de les EBM de Ripollet

Les situacions d'aprenentatge que es treballen diàriament a les escoles les agrupem tenint en compte els espais de lliure circulació i les activitats de la vida quotidiana. En la interacció dels infants amb aquests contextos educatius es donen situacions que sorgeixen de l'interès i motivació de l'infant que són significatives i, per tant, estan contextualitzades en el joc propi de l'infant i en les activitats de vida quotidiana que se succeeixen a les escoles.

Consisteix en diverses propostes de manipulació i experimentació que realitza l'infant de manera natural, elaborant hipòtesis i desenvolupant estratègies de manipulació, contrast, assaig i error,... Inclou activitats com experimentació, activitats de lògica i matemàtica, joc heurístic, panera dels tresors, construccions, encaixos,...

JOC MANIPULATIU I MATEMÀTIC

El joc simbòlic és la representació de la realitat i del món a través de vivenciar i experimentar amb situacions de vida quotidiana de manera simbòlica. Es treballa amb els racons de cuineta, de nines, metges,... i amb propostes de minims de cotxes, animals,... els infants representen situacions de la vida amb altres infants, promovent la relació i l'empatia.

JOC SIMBÒLIC

El joc motriu consisteix en experimentar les possibilitats i límits del propi cos en diverses situacions quotidianes. També consisteix en propostes desenvolupades específicament per a exercitar-se motriument i poder superar certs reptes, tot prenent consciència corporal i agafant confiança en si mateixos.

JOC MOTRIU

Treballem els espais d'alimentació i descans com a font d'aprenentatge globalitzat i significatiu. Són espais i moments de treball d'adquisició progressiva d'autonomia, a l'hora que també constitueixen espais privilegiats de relació i de vincle amb l'educadora i els companys/es.

ALIMENTACIÓ I DESCANS

Els espais d'higiene, dins de les activitats de Vida Quotidiana a l'escola com l'alimentació i descans, també constitueixen una font d'aprenentatge globalitzat i significatiu. Es treballa l'autonomia, el vincle i la relació, així com també l'autoconeixement i l'autopercepció, de tal manera que puguin anar prenent consciència de les seves necessitats.

HIGIENE I AUTOCURA PERSONAL

Les activitats musicals són un element molt important de comunicació i expressió, també a través de l'expressió corporal en infants que encara no tenen ben desenvolupada la parla i es fa molt important poder transmetre amb tot el seu cos. La música està sempre present, marcant rutines, com a moment de trobada o per poder explorar les emocions que genera.

LLENGUATGE MUSICAL I CORPORAL

Treballem el llenguatge artístic i plàstic com a element d'expressió que permet, a l'hora, representar també vivències i estats emocionals. Les propostes plantejades es treballen a partir de l'experimentació amb materials diversos que permeten diversos tipus d'expressió i creativitat.

LLENGUATGE ARTÍSTIC I PLÀSTIC

LLENGUATGE ORAL

El llenguatge oral s'ha de començar a finançar en aquestes primeres edats. Des de l'escola bressol treballem per tal de transmetre'l de manera acurada però també significativa per tal que hi hagi una adquisició progressiva del vocabulari, del seu ús i de la seva modulació de manera transversal però també específica a través de lectures, converses, etc.

DESCOBERTA DE L'ENTORN

En la descoberta de l'entorn englobem el coneixement de l'entorn natural, social i cultural presents a les escoles i també a l'entorn. A través de les sortides ens aproximem al coneixement del món que ens envolta i també introduïm elements de la cultura en la celebració de les festivitats que ens són pròpies.

DESCOBERTA D'UN MATEIX I DELS ALTRES

En les diferents propostes de vida quotidiana i de joc l'autoconeixement i coneixement dels altres es va donant de manera natural, tot i així aprofundim en diverses propostes que ajudin en aquest procés, tot promovent el respecte i la cura cap un mateix i cap als altres.

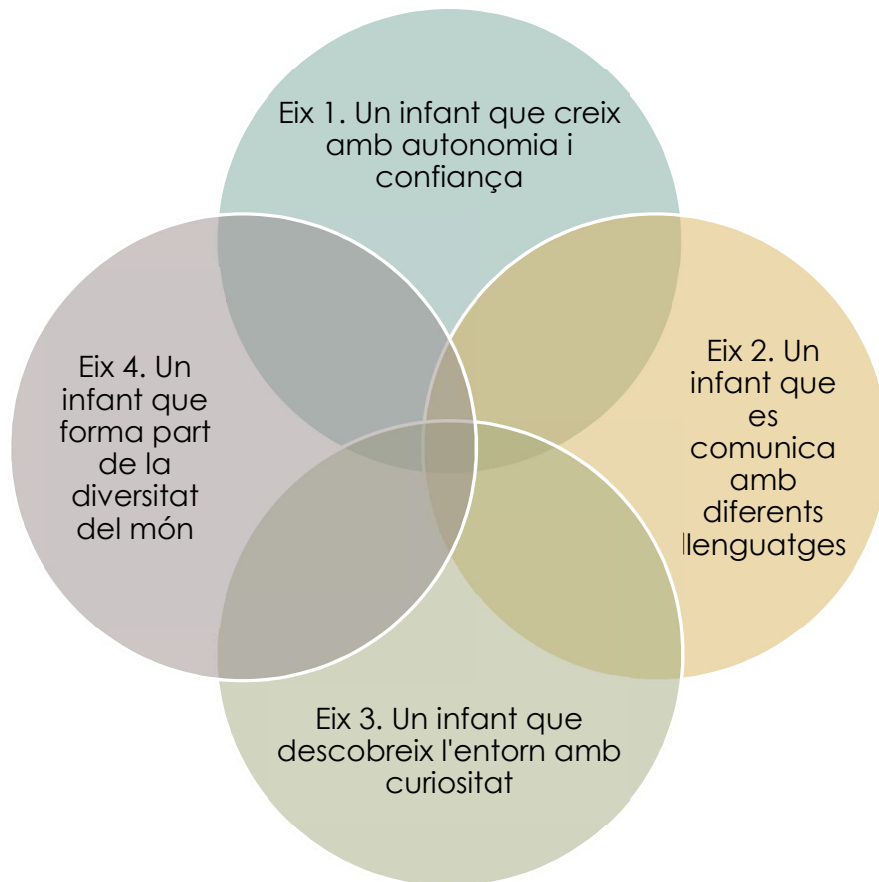

JOC LLIURE

En el joc lliure es posen en funcionament les diverses competències i sabers apresos en la resta de contextos educatius de l'escola de manera totalment lliure i espontània, responent a les pròpies motivacions.

6.2 Programació curricular

Treballem a partir dels eixos d'aprenentatge i desenvolupament del Currículum del primer cicle d'Educació Infantil del Decret 21/2023.

A partir d'aquestes eixos i de les seves competències específiques i sabers, relacionem les situacions d'aprenentatge que ens ajuden en el seu desenvolupament i assoliment, de tal manera que a partir del treball de les diferents situacions d'aprenentatge donem resposta al plantejament curricular per al nostre cicle.

Eix1. Un infant que creix amb autonomia i confiança

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	SABERS		SITUACIONS APRENTATGE
1. Progressar en el coneixement i el domini del cos, en el moviment i la coordinació, adonant-se de les pròpies possibilitats, per anar desenvolupant autonomia personal i una autoimatge ajustada i positiva.	Cos, moviment i autonomia	Descobriment i reconeixement de la pròpia imatge i la de les persones de l'entorn.	<ul style="list-style-type: none"> ■ JARDÍ: Propostes de joc lliure ■ ESTANÇA: Propostes de psicomotricitat fina a l'estança ■ ESPAI DISFRESSES ■ ESPAI CONSTRUCCIONS ■ VIDA QUOTIDIANA
Curiositat i interès en l'exploració sensoriomotriu i en les habilitats manipulatives necessàries.			
Descobriment d'objectes de manera activa i autònoma.			
Adquisició d'una progressiva autonomia en situacions quotidianes.			
Desenvolupament progressiu d'estratègies per identificar i evitar situacions de risc o perill.			
Gaudí i benestar en el moviment lliure i el joc autònom.			
2. Viure les emocions, expressant i reconeixent sentiments i necessitats, per anar creixent en benestar emocional i seguretat afectiva.	Desenvolupament de l'afectivitat	Vivència i expressió d'emocions, sentiments i sensacions.	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: Situacions de conversa, Rotllana ■ VIDA QUOTIDIANA: àpats, canvi de bolquer, etc.
Disposició per establir relacions afectives positives amb els altres infants i amb les persones adultes amb qui comparteix situacions i activitats quotidianament.			
Vivència i expressió de les pròpies necessitats, preferències i interessos.			
Col·laboració i ajuda mútua en diferents contextos i moments de la vida quotidiana.			
3. Adonar-se de la influència de l'espai i el temps en les situacions de vida quotidiana a partir de les experiències viscudes, per créixer amb seguretat i entendre el món.	Orientació en l'espai i organització en el temps. Gestió dels canvis	Orientació autònoma en els espais habituals i quotidians i iniciació en l'ús de termes relatius a l'espai (aquí, allà, dins, fora, etc.).	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: Rotllana, propostes i jocs lògico-matemàtics ■ VIDA QUOTIDIANA ■ ESPAI CONSTRUCCIONS ■ JARDÍ: espai natural, propostes lògico-matemàtiques
Orientació en les seqüències temporals en què s'organitza la vida diària.			
Iniciació en l'ús de termes relatius a l'organització del temps (ara, després, avui, demà, etc.)			
4. Progressar en l'adquisició de normes i hàbits saludables i	Hàbits de vida saludable per a l'autocura i	Identificació i manifestació de les pròpies necessitats fisiològiques.	<ul style="list-style-type: none"> ■ VIDA QUOTIDIANA: L'estona dels àpats,

eco socialment responsables, guanyant confiança en les pròpies possibilitats i capacitats per construir la pròpia identitat.	la cura de l'entorn	Participació en les accions quotidianes d'alimentació, higiene personal i descans.	treball d'hàbits d'higiene, alimentació i son
		Participació en hàbits sostenibles relacionats amb el benestar corporal, la higiene i la salut.	

Eix 2. Un infant que es comunica amb diferents llenguatges

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	SABERS		SITUACIONS APRENTATGE
1. Interpretar, comprendre i expressar missatges, emprant recursos i coneixements basats en la pròpia experiència, per avançar en la comunicació i la construcció de nous aprenentatges.	Intenció i elements de la interacció comunicativa	Desig de comunicar-se com a base de l'intercanvi comunicatiu.	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: Rotllana, situacions de conversa, assemblea, contes, titelles ■ ESPAI CONTES / BIBLIOTECA
		Utilització de les possibilitats motrius del cos amb intencionalitat comunicativa i expressiva.	
		Manifestació d'actituds comunicatives significatives: atenció conjunta, mirada referencial i escolta atenta.	
	Comunicació oral. Expressió, comprensió i diàleg	Comprensió de les intencions i dels missatges amb una escolta activa, reconeixent els diferents senyals comunicatius: gest, entonació...	
		Iniciació en la descoberta i l'ús de la llengua oral com a oportunitat d'expressió i representació.	
		Expressió de necessitats, sentiments i idees mitjançant la llengua oral.	
		Utilització de frases senzilles en situacions properes: primeres converses amb sons, vocalitzacions i jocs d'interacció.	
		Ampliació progressiva del repertori lingüístic.	
Interès, gaudi i participació en intercanvis lúdics amb la llengua oral.			
2. Expressar-se de manera entenedora, personal i creativa mitjançant	Literatura infantil	Interès progressiu pels textos literaris infantils orals i escrits. Gaudi d'aquests textos.	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: Contes, titelles, jocs de falda ■ ESPAI CONTES / BIBLIOTECA
		Creació de vincles afectius i lúdics amb les persones que comparteixen els relats i amb els textos literaris.	

diferents llenguatges, explorant-ne les possibilitats i gaudint-ne, per respondre a diferents contextos comunicatius.		Ampliació progressiva del repertori de cançons de bressol, moixaines i jocs de falda, contes...	
		Inici en la lectura d'imatges significatives i la descodificació de signes visuals més usuals en l'entorn proper.	
	Llenguatge matemàtic	Iniciació a la comprensió i expressió de l'ús del llenguatge matemàtic en situacions quotidianes en què s'indiquen relacions de quantitat, mesura i/o situació en l'espai: molt/poc, llarg/curt i prop/lluny.	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: racons lògic-matemàtic i experimentació ■ JARDÍ: manipulació i experimentació
	Llenguatge i expressió musical	Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge musical com a oportunitat d'expressió i representació.	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: cançons, titelles, jocs de falda ■ FESTES POPULARS: cançons i danses
		Reconeixement i reproducció de cançons, cantarelles, poemes, jocs de falda i ritmes coneguts.	
		Descoberta de les possibilitats sonores i expressives de la veu, del cos, dels objectes i dels instruments.	
		Desenvolupament de l'escolta com a font de descobriment i gaudi.	
	Llenguatge i expressió plàstica	Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge plàstic com a oportunitat d'expressió i representació.	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: racó artístic o atelier
		Percepció sensorial dels elements de l'entorn immediat.	
		Curiositat i interès per l'exploració d'alguns materials i de tècniques plàstiques.	
	Llenguatge i expressió corporal	Iniciació en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal com a oportunitat d'expressió i representació.	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: danses ■ FESTES POPULARS: danses
		Expressió i exploració lliure del gest i el moviment en l'espai.	
Participació en jocs i danses senzilles reproduint alguns moviments i gestos.			

Eix 3. Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	SABERS		SITUACIONS APRENTATGE
<p>1. Observar i reconèixer característiques de materials i elements i establir relacions entre ells, mitjançant l'experimentació i la manipulació sensorial, per avançar cap a estructures de pensament cada vegada més complexes desenvolupant habilitats de raonament matemàtic.</p>	<p>Diàleg corporal amb l'entorn. Exploració d'objectes i materials</p>	Observació de qualitats perceptibles i exploració dels elements de l'entorn.	<ul style="list-style-type: none"> ■ JARDÍ: Espais naturals, manipulació i experimentació ■ SORTIDES
Diferenciació d'algunes qualitats sensorials fruit de l'observació i l'exploració dels objectes, materials i elements de l'entorn natural i de la comparació dels seus atributs i propietats.			
Reconeixement progressiu de les primeres nocions quantitatives (molt, poc, bastant...) en situacions quotidianes.			
<p>2. Desenvolupar, de manera progressiva, diferents formes de raonament i procediments del pensament científic, a través de l'observació i la manipulació, per iniciar-se en la interpretació de l'entorn i respondre de manera creativa als diferents reptes i situacions.</p>	<p>Experimentació en l'entorn. Curiositat, pensament científic, raonament lògic i creativitat</p>	Exploració i indagació de l'entorn físic i social amb curiositat i interès.	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: jocs de manipulació i experimentació ■ JARDÍ: jocs de manipulació i experimentació
Inici en la relació i connexió entre el fet conegut i el que és nou, entre experiències prèvies i noves.			
Desenvolupament d'habilitats com l'observació, la comprovació i l'assaig-error en els contextos de joc i la vida quotidiana.			
<p>3. Explorar i reconèixer elements i fenòmens del món natural, establint relacions entre la pròpia acció i les conseqüències que se'n deriven, per iniciar hàbits de sostenibilitat i conservació de l'entorn.</p>	<p>Indagació en el medi natural. Cura, valoració i respecte</p>	Observació i exploració de l'entorn planificant i ordenant la pròpia acció.	<ul style="list-style-type: none"> ■ JARDÍ: Espais naturals ■ SORTIDES
Descoberta dels efectes de les pròpies accions en el medi natural.			
Manipulació i experimentació d'elements de l'entorn natural amb cura i respecte.			
Descoberta dels efectes de les pròpies accions en el medi natural.			
		Manipulació i experimentació d'elements de l'entorn natural amb cura i respecte.	

Eix 4. Un infant que forma part de la diversitat del món

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	SABERS		SITUACIONS APRENTATGE
<p>1. Avançar en la relació amb els altres en condicions d'igualtat, creant lligams, per construir la pròpia identitat basada en els valors democràtics i de respecte als drets humans.</p>	<p>La vida amb els altres</p>	<p>Identificació dels primers vincles afectius i interès cap als altres infants i persones adultes de referència.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: rotllanes, racó tou, joc simbòlic ■ JARDÍ: Joc simbòlic ■ TREBALL AMB FAMÍLIES
		<p>Transició progressiva del grup familiar al grup social.</p>	
		<p>Disposició per establir relacions afectuoses i respectuoses.</p>	
		<p>Reconeixement dels infants de l'escola com a grups socials de pertinença.</p>	
		<p>Adquisició progressiva d'habilitats socials que facilitin la integració en els diferents grups en els quals participa.</p>	
		<p>Desenvolupament i incorporació progressiva d'estratègies per a la gestió de conflictes.</p>	
<p>2. Apreciar progressivament l'entorn social i cultural proper i la seva diversitat, mostrant interès i respecte per conèixer.</p>	<p>Interacció social i cultural en l'entorn</p>	<p>Participació activa en celebracions i tradicions culturals presents al seu entorn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ ESTANÇA: Joc simbòlic ■ JARDÍ: Joc simbòlic ■ FESTES POPULARS: festivitats catalanes i d'altres cultures
		<p>Exploració progressiva de l'entorn social i cultural amb interès i curiositat.</p>	
		<p>Comprensió progressiva dels costums i estils de vida referits a la pròpia cultura.</p>	
		<p>Reconeixement d'elements i característiques de l'entorn sociocultural habitual (festes, tradicions, històries...).</p>	
		<p>Vivència de models positius de referència.</p>	

6.3 La Programació

A les EBM La Verema i La Rodeta del Molí programem les situacions d'aprenentatge per tal de desenvolupar el nostre marc d'actuació segons els eixos, competències i sabers establerts pel currículum del nostre cicle. Així, tenim programats els diferents espais d'aprenentatge de l'escola identificant les situacions d'aprenentatge que es desenvolupen en cadascun d'ells.

Les programacions dels espais d'aprenentatge suposen l'estructura bàsica de la nostra acció educativa, ja que es desenvolupen a partir de les competències i sabers i n'estableixen el seu desenvolupament a partir d'identificar-ne els següents components:

Objectius específics. Establim els objectius específics dels espais d'aprenentatge, enfocant específicament el tret distintiu de cadascun d'ells i detallant el què hi volem aconseguir.

Criteris d'avaluació. A partir dels sabers i dels objectius específics, establim els criteris que ens serviran de guia per a l'avaluació i per a determinar si els infants han assolit o estan en el procés d'assolir determinats sabers i competències.

Estratègies d'intervenció educativa. Establim aquelles estratègies i intervencions educatives que reforcen l'aprenentatge i l'acció de l'infant a partir de l'acompanyament, ús de vocabulari, establiment de límits o altres que realitzarà l'educadora en funció de cada situació d'aprenentatge.

Subjecte, elements i eines d'avaluació. Establim quines eines i mecanismes utilitzarem per recollir el desenvolupament de la situació d'aprenentatge i valorar els criteris d'avaluació establerts. Proponem realitzar una mirada avaluativa als processos dels infants, però també als espais i a la nostra intervenció educativa.

Propostes d'aprenentatge. Dins de cada espai es preveuen diverses propostes d'aprenentatge que requereixen poder tenir en compte la seva presentació, disposició i materials. En les propostes d'aprenentatge expliquem la preparació i desenvolupament de cada situació d'aprenentatge desenvolupada i els elements motivadors i facilitadors de l'activitat de l'infant, podent ser en format

de repte, provocació o amb altres elements que en facilitin el desenvolupament amb autonomia i significació per part de l'infant. Així mateix, establim les estratègies i intervencions educatives més adequades per a cada proposta.

6.4 L'avaluació

En el Decret 21/2023 d'Educació Infantil s'especifica que el seguiment i l'avaluació tenen per finalitat conèixer el desenvolupament de cada infant i la seva evolució, per tal de poder-los proporcionar els suports i aplicar les estratègies més adients per afavorir l'aprenentatge. També han de servir per compensar punts de partida de diverses possibles desigualtats.

Així mateix, també estableix que l'avaluació ha de ser **contínua, global i formativa**, tenint en compte el nivell de desenvolupament de les competències específiques i el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. **L'observació directa**, atenta i sistemàtica, la conversa i la **documentació pedagògica** constitueixen les eines principals del procés d'avaluació.

L'avaluació i el seguiment dels infants també ens ha d'ajudar a **reflexionar sobre la pròpia pràctica educativa** i facilitar que l'equip educatiu valori, conjuntament, **l'adequació de les estratègies, propostes o recursos** emprats en un procés de millora contínua i innovació.

QUÈ AVALUAR?

L'avaluació ha de garantir la coherència de la tasca educativa. Ha de permetre vincular les decisions de l'equip educatiu amb la pràctica. Per això, cal diferenciar entre l'avaluació dels aprenentatges (funció qualificadora) i l'avaluació per aprendre (funció formadora). Mentre que la primera només es fixa en els resultats finals, sense tenir en compte el procés ni el progrés de l'infant, la segona incorpora l'avaluació com una estratègia intrínseca al procés d'ensenyament i d'aprenentatge. Avaluar per aprendre implica a l'infant adonar-se del seu propi aprenentatge.

QUAN AVALUAR?

Els moments per a l'avaluació es corresponen amb les fases de l'aprenentatge: avaluació inicial, per conèixer el grau de competència que cada infant té en relació amb els objectius establerts; avaluació formativa o reguladora, per conèixer el procés d'aprenentatge que segueix l'infant i poder revisar si escau la metodologia didàctica; i avaluació final, per conèixer el grau d'assoliment dels objectius i el procés d'aprenentatge que l'infant ha seguit.

COM AVALUAR?

Les activitats per al coneixement dels resultats del procés d'aprenentatge estan directament relacionades amb les característiques de les competències i sabers a avaluar. Per aquest motiu en la programació s'assenyalen els criteris d'avaluació i els subjectes d'avaluació amb les elements en els que cal enfocar la mirada i les eines a utilitzar segons cada situació.

PER A QUÈ AVALUAR?

La informació que proporciona l'avaluació ha de permetre millorar no tan sols el desenvolupament i el procés d'aprenentatge dels infants, sinó donar a l'equip educatiu elements per revisar i millorar les estratègies d'ensenyament-aprenentatge. Així mateix, amb aquesta informació extreta, en un cas la utilitzarem per treballar i informar a les famílies dels processos i assoliments realitzats pel seu fill/a mentre que en la informació que extraïem de les propostes i intervencions educatives reflexionem a títol individual i com a equip per tal d'anar millorant i adequant la nostra pràctica als principis i objectius del nostre projecte educatiu.

6.4.1 Eines per a l'avaluació

L'observació i la documentació pedagògica són eines fonamentals en la mesura que ens permeten aprofundir en la reflexió, l'anàlisi i el coneixement de cada infant, de la dinàmica del grup, de la pròpia intervenció i dels processos educatius en general. Els elements que n'extraïem són claus per anar ajustant i millorant la intervenció.

Si bé l'observació es dirigeix més a disposar d'informació sobre els comportaments i les actuacions dels infants, així com sobre la coherència dels recursos utilitzats en relació als objectius marcats; la finalitat de la documentació pedagògica és reconstruir l'experiència educativa, fer visible el treball pedagògic i mostrar les competències, processos i estratègies que desenvolupen els infants en la seva activitat de joc i exploració.

OBSERVACIÓ.

L'observació és l'instrument habitual més utilitzat per analitzar i comprendre allò que succeeix dia rere dia a l'escola. L'observació, però, no ha de ser entesa només com a recollida i lectura de dades, sinó que també ha d'implicar la disponibilitat de l'educadora vers el canvi que es pugui desprendre en coherència amb les dades observades.

Cal poder planificar l'observació, tenint clar què observar i com ho farem, enfocant la mirada a allò que volem valorar i pensant quina pot ser la millora manera o la millor eina per a fer-ho, en quin moment, espai i durant quanta estona. Per a l'observació, a les escoles bressol disposem de graelles amb indicadors que ens ajuden en aquesta tasca pels diferents espais i propostes de l'escola, a banda de graelles i indicadors de desenvolupament que ens ajuden en la possible detecció de necessitats o possibles senyals d'alerta.

Amb tot plegat, també tenim en compte que l'observació pot ser inicial, continuada o sistemàtica i aleatòria:

- **L'observació inicial** s'utilitza per conèixer una mica més l'infant, per captar les destreses prèvies i habilitats inicials que desplega en una determinada activitat.
- **L'observació sistemàtica o continuada** es du a terme observant els infants en situacions diverses i en diferents contextos al llarg d'un procés educatiu, aportant dades que ens permeten conèixer aspectes com els interessos dels infants, o els diferents estils i processos d'aprenentatge de cadascun d'ells.
- **L'observació aleatòria** fa referència a aquella que es fa de forma puntual sense seguir una seqüència ni formar part d'un pla de treball global. Pot

ser útil per obtenir una informació concreta, per exemple per disposar de més dades sobre un infant abans d'una entrevista "extraordinària" amb la família, no obstant si aquesta no es relaciona amb altres observacions, contextualitzant la informació que aporta, és poc rellevant.

En tots els casos, el personal educador és molt curós amb el tractament i ús de la informació recollida en l'observació per tal de no lesionar el dret a la intimitat dels infants i de la família. És imprescindible reflexionar sobre quina és la informació realment necessària per realitzar la tasca educativa encomanada.

DOCUMENTACIÓ.

La documentació pedagògica fa visible tant els processos dels infants, la seva activitat i alguns dels seus resultats, com la relació que mantenen amb el personal educador, amb els infants i amb l'entorn, espais i materials. Tot el que esdevé en l'activitat quotidiana, pot ser registrat i mostrat per tal de posar de relleu les competències dels infants i contribuir a la divulgació d'una imatge d'infant competent en la relació a la visió d'infant que tenim a les escoles.

La documentació reconstrueix la vivència educativa, i ho pot fer de diferents maneres: més narrativa, més metafòrica, més plàstica... El material que compon la documentació pedagògica pot concretar-se en notes escrites, enregistraments en vídeo, àudio, fotografies, algunes produccions dels infants...

Aquesta documentació de l'activitat diària en que s'impliquen i participen els infants té múltiples funcionalitats: permet emmirallar als infants sobre els propis processos; dona a conèixer a les famílies i altres professionals la tasca educativa de l'escola; anima les famílies a valorar i a incorporar algunes d'aquestes iniciatives a casa; evidencia al personal educador les competències, interessos, caràcters i emocions que es viuen; ens informa de les relacions entre els infants, entre infants i persones adultes, entre infants i objectes; proporciona eines al personal educador per reflexionar sobre la pròpia tasca d'intervenció, etc. Per tant, aquests retalls de vida ofereixen múltiples possibilitats que proporcionen qualitat pedagògica: conversar sobre les vivències compartides amb els infants, famílies i companys/es; dialogar i reflexionar sobre la pròpia acció educativa, estimulant els canvis pertinents; observar i analitzar els diferents estils d'aprenentatge, la forma en que els infants construeixen coneixement; etc.

Tant l'observació com la documentació en els processos d'avaluació són instruments que aporten informació per a l'elaboració de propostes pedagògiques, en la mesura que ens permeten analitzar els resultats de les propostes educatives, vetllar perquè aquestes s'adeqüin als interessos i possibilitats dels infants a qui van adreçades i projectar noves propostes.

7. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

7.4 Escola Bressol Inclusiva i coeducadora

Les EBM de Ripollet reconeixem el valor de la diversitat i de la riquesa que aporta, potenciem el coneixement, el respecte vers els altres i el tracte de manera individual als infants segons les seves necessitats i capacitats. La diversitat és el resultat de l'existència de diferències entre les persones, els grups i les societats i s'expressa en multitud de dimensions (física, psicològica, cultural, familiar...). La diversitat és la font de la riquesa cultural i social del nostre món i mai pot ser causa de discriminació. El tracte que es donarà a la diversitat des de l'escola bressol serà el d'acceptar, defensar, valorar i reivindicar el dret a la diferència individual, grupal i social. Acceptar la diversitat vol dir viure amb naturalitat els trets que ens distingeixen els uns dels altres. Per això, els materials, les joguines i les propostes aniran adreçades cap a aquest objectiu, sense oblidar que la millor i més efectiva forma de transmetre el respecte i la valoració de la diversitat és l'exemple de les persones que integren l'escola.

COEDUCADORA

Respecte a les diferències socials entre gèneres, les escoles bressol volen construir un model educatiu basat en valors, rols socials, drets i deures comuns per als nens i les nenes, practicant una educació per a la igualtat, al marge dels estereotips de gènere, tot vetllant per un desenvolupament individual i una convivència equilibrada entre ambdós sexes, potenciant l'escolarització mixta per a la igualtat entre nens i nenes, per tal que aquest fet no sigui un motiu de discriminació ni d'inhibició en front de cap tipus d'aprenentatge. L'educador/a prestarà especial atenció en el moment de plantejar propostes i activitats, d'explicar contes o de parlar amb els infants, per no utilitzar frases que projectin rols i estereotips excloents entre homes i dones.

INCLUSIVA

Atenent les necessitats específiques dels infants que ho necessiten i ajudant a compensar les desigualtats. Pel que fa a la inclusió d'infants amb necessitats educatives especials, l'equip de l'escola, amb l'assessorament dels professionals que s'escaiguin, farà un disseny de propostes i espais adequat a la realitat de cada infant.

La identificació de necessitats educatives especials per part d'algun infant cal fer-la a partir de la informació facilitada per la família en el moment de la matriculació i de l'observació continuada i sistemàtica de les seves conductes. L'equip educatiu de l'escola ha de disposar de l'assessorament psicopedagògic necessari per determinar les necessitats de cada infant i per fer un disseny d'activitats i espais adequat a la seva realitat. En aquest sentit, comptarà amb el suport de serveis especialitzats.

El principi d'inclusió educativa contempla l'educació com un dret de tots els infants, no només d'aquells qualificats amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE).

Aquest principi no només sosté el dret a ser diferents, sinó que dona valor a l'existència d'aquesta diversitat. Assumeix que cada persona és diferent de l'altra i aquestes diferències s'han de veure com una més de les múltiples característiques de les persones. Una escola inclusiva aposta per una comunitat educativa i social que acull la diversitat global, sense exclusió. Accepta les diferències, promou el tracte equitatiu de cada infant i família i pretén minimitzar les barreres per a que tots els infants participin sense tenir en compte les seves característiques personals, socials o culturals.

L'article 12 del decret 21/2023 estableix que

3. Cada equip educatiu ha de preveure el grau d'intensitat de les mesures i els suports universals, addicionals i intensius, segons el cas, per garantir la presència i la participació dels infants i assolir el màxim desenvolupament de les seves capacitats.

4. Les mesures i els suports per a l'atenció educativa als infants s'han de preveure al projecte educatiu de centre i a les normes d'organització i funcionament de

centre i s'han de concretar en la programació general anual, i avaluar-se en la memòria anual i en les programacions o planificacions didàctiques.

5. S'han de considerar de forma significativa les necessitats dels infants en el moment en què es detectin. S'han de determinar actuacions per a la detecció precoç de les necessitats específiques de suport educatiu que pugui presentar l'infant, a fi i efecte de prendre les decisions essencials per a una intervenció i atenció primerenca afavoridores d'un progrés en desenvolupament maduratiu i en l'aprenentatge.

6. El pla de suport individualitzat ha de recollir la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a les necessitats educatives d'aquells infants del segon cicle d'educació infantil que ho necessitin, en tots els contextos en què es desplega el projecte educatiu.

7. El responsable de coordinar l'elaboració d'aquest pla i de fer-ne el seguiment és el tutor o tutora de l'infant i s'ha de comptar amb la participació dels pares, mares o tutors o tutores legals, se'ls ha d'escoltar durant el procés de presa de decisions i s'ha de considerar el seu acord en les decisions finals.

7.59.2 Tractament de la diversitat

La vida quotidiana en l'educació infantil ens posa cada dia davant la diversitat dels infants. Tots els infants són diversos, amb diferents processos evolutius, diferents necessitats i diferents mecanismes d'expressió i relació. Partim, doncs, del reconeixement que tots els infants tenen necessitats diferents i des de les escoles bressol fem el possible per acollir-les totes per un igual.

El nostre concepte d'atenció a les necessitats educatives específiques, és tant l'adaptació dels sabers com, de manera més global, el conjunt de recursos educatius d'ordre afectiu, personal, material o metodològic que hem de proporcionar en consonància a les necessitats dels nens/es per tal de propiciar el seu màxim desenvolupament. Així, la nostra tasca com a professionals de l'educació és saber escollir per a cada infant els tipus de propostes, materials i objectius més adequats en cada moment per facilitar el seu desenvolupament.

Totes les propostes estan dissenyades aportant mesures i suports universals per atendre la diversitat, seguint la **Pautes DUA (Disseny Universal per l'Aprenentatge)**:

<https://drive.google.com/file/d/0B9TjPRfUZJUsZmNDVm5zOGNKak0/view?usp=sharing>

Algunes consideracions per al tractament de la diversitat:

- Establim un vincle de col·laboració amb les famílies per a una atenció integral i coordinada.
- Establim un vincle afectiu amb l'infant per poder iniciar qualsevol acció.
- Investiguem per conèixer nous materials adequats a cada infant adaptats a les seves característiques motrius i de desenvolupament.
- Distribuïm l'espai tenint en compte les particularitats de cada infant.
- Adeqüem l'organització de l'equip per permetre l'atenció dels infants en moments que requereixin una atenció individualitzada.
- Ens coordinem amb serveis externs segons les necessitats de cada infant i família.

7.69.3 Atenció a infants amb NESE

El punt de partida de l'atenció a les necessitats educatives és la importància de la detecció primerenca en l'etapa del 0 a 3. Aquesta tasca és una de les principals que realitzem a les escoles bressol en relació a l'atenció a les necessitats educatives, ja que una bona detecció primerenca permet una intervenció coordinada i adaptada a la seva realitat i un treball des de l'inici en l'àmbit escolar, terapèutic i familiar.

En relació amb els infants que tenen dictamen de NESE, a les escoles vetllem per la integració de tots els nens i nenes dins el grup, fomentant la solidaritat i la cooperació. Així doncs, els infants escolaritzats a les bressol que presenten algun tipus de discapacitat física, psíquica o sensorial, o alguna necessitat de tipus social, tenen la possibilitat de desenvolupar-se en un ambient normalitzat on, tant ells com les famílies, poden relacionar-se, conèixer i acceptar les diferents

realitats que els envolten. Per aquests infants amb un dictamen específic, s'establirà un Pla Individualitzat, en coordinació i assessorament dels diferents especialistes.

Model graella Pla Individualitzat:

<https://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0087/d4724984-d4f7-4e5e-a1f3-ef10b51d93de/INF-B.pdf>

Per tal d'ajudar en el procés d'escolarització d'aquests infants es compta amb el suport de professionals especialitzats del **Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció precoç (CDIAP)** que faran un assessorament sobre quin és la forma més eficaç d'atendre les seves necessitats.

Es valora la possibilitat d'incorporar personal de suport i assessorament puntual a l'aula en alguns casos.

8. ORGANITZACIÓ

8.4 Criteris organitzatius

Els criteris organitzatius de les Escoles Bressol de Ripollet responen a una clara orientació educativa, la idea principal és respondre als principis pedagògics mitjançant una organització eficient que també doni resposta a les necessitats de conciliació i de flexibilitat que demanen les famílies.

- A les escoles hi ha flexibilitat horària tant a l'entrada com a la sortida i per franges horàries.
- No hi ha un horari de rutines establertes, a excepció dels horaris dels àpats, sinó que ens adaptem als ritmes proposats pels infants i anem modulant les activitats segons els seus interessos i motivacions al llarg de la jornada.
- Prioritàriament atenem les necessitats dels infants per sobre dels requeriments organitzatius.

- L'estructura organitzativa preveu la dinamització d'espais de manera simultània fet que permet que els infants puguin trobar les propostes més interessants i adequades per a ells i que aquestes es realitzin en petits grups que s'atenen de manera més individualitzada.
- Els serveis complementaris oferts a l'escola estan realitzats pel propi equip educatiu ja que entenem que aquests serveis han de tenir una continuïtat educativa i que són espais i moments amb un alt contingut pedagògic que cal treballar.
- En l'organització incorporem les orientacions necessàries a partir de les necessitats observades i detectades de cada grup, segons les observacions sistemàtiques que anem realitzant.

8.5 Horaris i Calendari

8.5.1 Horari

Les escoles bressol de Ripollet estem obertes de dilluns a divendres amb un horari d'atenció als infants des de les 8h fins a les 17h. La franja horària de 12h a 15h es destina als infants que utilitzen el servei de menjador i descans, i durant l'horari de 8h a 9h del matí s'ofereix el servei d'acollida matinal (SAM).

L'entrada dels infants a l'escola que no fan ús del SAM és de 9:00h a 9.30h. Les famílies acompanyen l'infant dins l'aula.

La sortida de matí es realitza de 11:45h a 12:00h pels infants que no fan ús del servei de menjador.

De 15:00h a 15:30h es realitza la sortida dels infants que no assisteixen a l'escola a la tarda i l'entrada dels que no han fet ús del servei de menjador.

La sortida a la tarda es realitza de 16:30h a 17:00h.

En tots els casos les persones acompanyants poden restar a l'estança o a l'escola l'estona que considerin oportuna dins d'aquests horaris pre-establerts i respectant el propi funcionament, facilitant la convivència.

Cal tenir en compte que, en general, els infants no hauran de superar les 8 hores de permanència en el centre, llevat algun cas d'emergència o causa molt justificada.

8.5.2 Seqüència temporal diària

Hem de considerar el temps com un marc referencial a curt i llarg termini. Cada dia esdevé una successió d'activitats que es repeteixen al llarg dels dies, les setmanes i els mesos malgrat cada dia presenta novetats o diferències respecte el dia anterior.

És important que hi hagi una organització del temps que ajudi a l'infant a situar-se en l'espai temporal que li aportï seguretat, fiabilitat i previsió. L'infant vivència la successió (abans, ara, després) de les situacions que es donen al llarg del dia, i que tenen significacions efectives diferents segons l'interès que li despertin (arribada a l'escola, les estones de joc, l'esmorzar, el dinar, la migdiada,...). Serà important portar una seqüenciació de cada acció al llarg del dia, sense oblidar el respecte pels ritmes individuals de desenvolupament dels infants.

Així, a les escoles bressol, tot i que tenim una mirada flexible, disposem d'una organització de base, la qual ens permet partir grups i fer ús de tots els espais de l'escola.

SAM: El Servei d'Acollida Matinal, és un servei de 8 a 9h i fan ús d'ell les famílies que comencen a treballar abans de les 9h.

ENTRADA: De 9 a 9:30h es fa l'entrada al matí. Durant aquest temps, els infants van entrant de manera esglaonada i poden jugar lliurement tant a les estances com al jardí.

MATÍ: Durant la primera franja horària, un cop totes les famílies s'han acomiadat, es parteix el grup per poder fer ús de tres espais de manera simultània, les estances, el jardí i l'espai de construccions i disfresses o l'espai de llum, segons la planificació.

ESMORZAR: A mig matí, es fa una petita parada per esmorzar (fruita i bastonets) i treballar, d'una manera molt activa, hàbits de salut i d'higiene.

SORTIDA AL MIGDIA: L'horari de sortida al migdia és d'11:45 a 12h, es fa de manera esglaonada per poder intercanviar informació amb les famílies.

ESTONA DEL DINAR I DEL DESCANS: Un cop acomiadades les famílies que venen al migdia a recollir als seus infants, la resta es disposa a dinar i, posteriorment, fer la migdiada. Igualment que amb l'esmorzar, durant aquesta franja horària es treballen els hàbits de salut i d'higiene.

TARDA: Els infants que dinen a casa, poden tornar a l'escola de manera esglaonada, respectant d'aquesta manera la seva migdiada. Els que han fet ús del menjador, es van aixecant a mida que es van despertant. L'estona de la tarda es dedica al joc i l'exploració lliure, així com a hàbits i rutines. Durant aquesta estona també es berena.

SORTIDA A LA TARDA: es fa de manera esglaonada, de 16:30 a 17h, per tal que la mestra pugui intercanviar informació amb les famílies. Durant aquesta estona, els infants poden jugar lliurement a l'estança i al jardí.

8.5.3 Organització del procés de familiarització

Els primers dies que els infants assisteixen a l'escola per primera vegada suposen un canvi substancial per part de tothom: infants, famílies i equip professional. A aquest període l'anomenem de familiarització perquè es tracta d'un procés d'adaptació i assimilació però que busca adquirir unes rutines en les que es mouen i s'encaixen tots els elements per a un objectiu comú, que és l'establiment d'un marc de relació estable. Com que aquest procés es dona des d'una vinculació afectiva i de respecte envers infants i famílies, creiem que és més encertat utilitzar aquest concepte.

Aquesta dinàmica comença amb el primer contacte amb les famílies i l'escola i continua al llarg de tot un procés que és individualitzat per cada infant i família. En aquest sentit, des de les escoles realitzem una organització especial els primers dies però pactem amb les famílies el temps d'assistència a l'escola bressol durant els primers 15 dies i els usos dels serveis complementaris segons el desenvolupament de l'infant. La idea és poder anar augmentant gradualment tant el temps d'estada com els usos dels serveis complementaris segons les necessitats de cada infant.

El procés de familiarització pretén:

- Acompanyar als infants i a les seves famílies en aquest nou procés que comencen.
- Facilitar que els nens i les nenes estableixin relacions amb altres infants i diferents persones adultes, ampliant la seva xarxa social d'una manera tranquil·la i segura, establint torns en grups reduïts.
- Mostrar afecte als infants i a les seves famílies tenint en compte que és la primera vegada que moltes d'elles passen per aquest procés, estant atentes a les seves demandes i necessitats.
- Preparar propostes amb el material al seu abast per tal que puguin jugar segons els seus interessos.
- Afavorir la relació amb les famílies, donant la informació necessària per eliminar les pors, tensions i dubtes que provoca aquesta situació i afavorir la confiança i la bona entesa.
- Facilitar a l'educador/a el coneixement progressiu dels nens i nenes i les seves famílies.

Amb aquestes finalitats les escoles facilitem la presència de la família a l'estança acompanyant els infants durant aquest període. Així mateix, proporcionem informació detallada a les famílies sobre el calendari del procés.

PROPOSTA CALENDARI ADAPTACIÓ

1r DIA: Grup partit, una hora cadascun i acompanyat d'un familiar tota l'hora.

2n DIA: Grup partit, una hora cadascun amb la possibilitat de no estar acompanyats per un familiar.

3r DIA: Grup partit, una hora cadascun amb la possibilitat de no estar acompanyats per un familiar.

4t DIA: Grup sencer dues hores, amb la possibilitat de no estar acompanyat per un familiar.

5è DIA: Grup sencer les tres hores del matí, amb la possibilitat de no estar acompanyat per un familiar.

6è DIA: Horari normal amb menjador i acollida.

Tot i així, les escoles som flexibles i totes aquelles famílies que vulguin i puguin allargar i fer més extens aquest calendari, ho poden fer, tenint sempre en compte les indicacions de l'equip educatiu a l'hora d'actuar dins del centre.

8.5.4 Calendari

El calendari escolar té com objectiu facilitar la conciliació laboral i familiar, per tant, el període d'obertura del centre serà d'onze mesos a l'any. El mes d'agost serà de vacances.

S'estableix com a calendari general, el següent:

- Inici del servei amb infants la segona setmana de setembre.
- Acabament d'activitats amb els infants la penúltima setmana de juliol.

Les escoles bressol tanquem els dies oficials de festes nacionals, autonòmiques, locals, i la quantitat de dies de lliure disposició i períodes de vacances que dicti el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Anualment, s'acorda el calendari escolar per al següent curs i es dona a conèixer a les famílies des de la documentació i canals de comunicació de les escoles.

8.6 Personal

8.6.1 Organització de l'equip

- L'organització de l'horari laboral incorpora hores de gestió, les qual comprenen la preparació, assistència i participació al claustre, reunions de nivell, gestió pedagògica per programar i avaluar, preparació de les entrevistes i informes i atenció a famílies, etc.
- El repartiment de tasques entre les persones dels equips educatius es realitza a partir de les funcions pre-establertes per cada càrrec i es poden anar revisant i adaptant cada vegada que sigui necessari per tal que hi hagi un equilibri de dedicació i tasques assignades.
- De manera diària es repassa com es presenta el dia en funció de les persones que estem a l'escola i les activitats que es tenen programades.

En funció d'això, s'acorda seguir amb l'organització general de l'escola o fer alguna modificació segons les necessitats concretes de cada dia. En ocasions, si no es pot comunicar verbalment amb tot el personal, es fa un missatge escrit per tal que tothom estigui al cas.

- Dues vegades al curs es fan entrevistes personals entre personal educador i direcció. Aquesta prèviament informa dels punts a tractar per tal que les persones implicades es puguin preparar-se la reunió. D'altra banda es demana que es faci un feedback de la direcció. A les entrevistes es tracten tant els temes proposats prèviament com d'altres que les persones implicades creuin convenient abordar. D'aquestes entrevistes surten acords, els quals es tornen a revisar i valorar a la següent entrevista.

8.6.2 Funcions i tasques

MESTRA

Funcions generals	Funcions específiques
<p>Participar en l'elaboració del projecte educatiu del centre escolar conjuntament amb el professorat i l'equip directiu</p>	<p>Participa en l'elaboració del projecte educatiu, el projecte curricular, la memòria anual del curs, la programació anual i el desenvolupament i de l'avaluació del centre escolar</p>
	<p>Participa i es coordina activament amb la resta del professorat especialment en el relatiu a la programació educatives del nivell que s'eduqui</p>
<p>Elaborar i dissenyar les estratègies d'intervenció educativa que portarà a terme en base al projecte educatiu del centre escolar</p>	<p>Posa en pràctica tots els elements i eines pedagògiques per tal de procurar la millor atenció, cura i educació als infants que atén.</p>
	<p>Observa i valora el procés educatiu de l'infant prestant atenció als infants en el seu desenvolupament de la personalitat individual i social, tant en el camp físic com psíquic i social i de la seva higiene personal, vestit i alimentació</p>
	<p>Participar activament en activitats de formació continuada per tal d'actualitzar els coneixements relatius als processos d'ensenyament i aprenentatge</p>
<p>Educar, intervenir i desenvolupar activitats directament a l'aula portant a</p>	<p>Forma, ensenya i instrueix els infants per tal que els infants explorin el seu entorn familiar, natural i social i adquireixin progressivament autonomia en les seves activitats habituals.</p>

<p>terme totes les programacions del centre escolar</p>	<p>Desenvolupa activitats educatives a l'aula per tal de dotar als infants pautes elementals de convivència i relació social.</p>
	<p>Atén l'horari de dinar i de descans com a una franja horària no diferent de la resta dels temps pel que fa a la importància educativa d'aquestes situacions de vida i aprenentatge.</p>
	<p>Planificar i seleccionar el material necessari per dur a terme la programació d'activitats del propi grup, d'acord amb el plantejament general de l'escola.</p>
	<p>Organitzar i adequar els espais, temps, activitats i metodologia del propi grup per aconseguir els objectius pedagògics establerts.</p>
	<p>Vetllar per la neteja i ordre, tant a la pròpia classe com del material i espais comuns de l'escola.</p>
	<p>Assumir la responsabilitat d'alguna de les comissions que s'acordin per a cada curs i que hagin estat aprovades pel claustre.</p>
<p>Atendre els pares o tutor/es dels infants per transmetre informació sobre l'evolució del seu fill/a i la programació i activitats que està portant a terme i per millorar el procés d'educació global</p>	<p>Es comunica regularment amb els pares o tutors/es dels infants del propi grup i els informa amb periodicitat de l'evolució del seu fill/a.</p>
	<p>S'ocupa de la relació amb les famílies; realitzant reunions de classe, estableixen canals de comunicació i estan receptius i disponibles als requeriments i consultes familiars proporcionant-los orientació i suport en l'educació del seu fill/a.</p>

Vetllar per la seguretat i salut en el seu lloc de treball, utilitzant adequadament els equips relacionats amb la seva activitat, d'acord amb els procediments establerts i la normativa vigent en matèria de prevenció de riscos laborals

Pel que fa el tractament de dades de caràcter personal, adoptar les mesures tècniques i organitzatives necessàries per donar compliment a la normativa vigent en la matèria, així com mantenir el deure de secret i confidencialitat.

REFERENT D'ESTANÇA

Funcions generals	Funcions especificques
<p>Elaborar i dissenyar les estratègies d'intervenció educativa que portarà a terme en base al projecte educatiu del centre escolar</p>	<p>Adequa la programació de cada grup d'edat al grup del qual n'és responsable, al projecte curricular del centre i als recursos que tingui a la seva disposició.</p>
	<p>Avalua i fa el seguiment de l'evolució integral dels infants.</p>
	<p>Realitza els informes pedagògics sobre l'evolució dels infants, a partir d'observacions individuals, entrevistes i altres.</p>
	<p>Controla, mitjançant llistes que facilita la direcció, l'assistència dels nens/es del seu grup classe a l'escola i el menjador.</p>
<p>Atendre els pares o tutor/es dels infants per transmetre informació sobre l'evolució del seu fill/a i la programació i activitats que està portant a terme i per millorar el procés d'educació global</p>	<p>S'ocupa de la relació amb les famílies; realitzant una entrevista individual a l'inici de l'escolarització i una altra al llarg del curs amb la família o representants legals de seu fill/a per parlar de la seva evolució.</p>
	<p>Dona resposta a les necessitats de les famílies que tenen un fill/a que requereix la participació d'altres professionals o serveis.</p>

	Es relaciona amb altres professionals i serveis d'entitats i associacions que tinguin relació amb l'educació i desenvolupament de l'infant.
--	---

REFERENT D'ESPAIS I DE SUPORT

Funcions generals	Funcions específiques
Elaborar i dissenyar les estratègies d'intervenció educativa que portarà a terme en base al projecte educatiu del centre escolar	Intervenir amb els infants dels grups que li han estat assignats, donant suport a la tutora d'aula en determinats moments i activitats que requereixin el concurs de dues persones i participar activament en el treball d'equip amb els educadors responsables del grup classe. Aquesta funció implica compartir amb els tutors d'aula la responsabilitat dels infants que pertanyen al nivell al què està assignat
	Contribuir activament a la coordinació entre els diferents grups d'un mateix nivell

DIRECCIÓ

Funcions generals	Funcions específiques
<p>Representar l'escola bressol, així com coordinar-se i cooperar amb diferents agents i institucions que intervenen en l'entorn educatiu.</p>	<p>Manté relacions amb d'altres institucions, per tal de donar resposta a la problemàtica dels infants amb problemes de comportament.</p>
	<p>Coopera amb els tutors dels alumnes en practiques i també informa a aquests alumnes</p>
	<p>Forma part del Consell de participació, l'òrgan de participació de la comunitat en el govern dels centres públics d'educació infantil</p>
	<p>Convoca i presideix els actes acadèmics i les reunions dels òrgans col·legiats del centre.</p>
<p>Organitzar, gestionar i dirigir els recursos humans, econòmics i materials de l'escola bressol.</p>	<p>Estableix i fixa els criteris d'organització interna de l'escola</p>
	<p>Supervisa i realitza el seguiment de la gestió administratiu i econòmica del centre.</p>
	<p>Elabora la proposta de distribució del personal educatiu i de grups.</p>
	<p>Programa els horaris del personal i coordina les possibles incidències horàries i relatives a vacances i permisos.</p>
	<p>Programa i coordina les reunions pedagògiques de l'escola.</p>

	<p>Realitza les compres de l'escola (material didàctic i fungible).</p>
	<p>Avalua el personal docent de nova incorporació.</p>
	<p>S'ocupa de resoldre les possibles incidències que sorgeixen en el centre.</p>
<p>Relacionar-se i comunicar-se amb els pares o tutors/es dels infants per poder transmetre informació sobre l'evolució del seu fill/a.</p>	<p>S'ocupa de la relació amb les famílies, estableix canals de comunicació quotidians i està receptiva i disponible als requeriments i consultes familiars proporcionant-los orientació i suport.</p>
	<p>Fomenta entre els infants i familiars usuaris del servei conceptes i valors per una correcte socialització i desenvolupament i promoure accions educatives específiques per a l'entorn familiar de cada nen.</p>
	<p>Dóna resposta a les necessitats de les famílies que tenen un fill/a que requereix la participació d'altres professionals o serveis, utilitzant els recursos i procediments apropiats per la millora de l'educació i desenvolupament de l'infant.</p>
	<p>Realitza visites informatives a les famílies de nova incorporació.</p>
	<p>Atén telefònicament i personalment a les famílies, si s'escau.</p>

<p>Coordinar i supervisar el manteniment en òptimes condicions higienico-sanitàries dels espais del centre</p>	<p>Controla i procura que els espais i instal·lacions compleixen la normativa vigent en matèria de seguretat, higiene, sanitat, habitabilitat i accessibilitat, així com d'altres condicions en matèria d'edificació determinades per la normativa vigent, tenint en compte l'edat dels infants als quals va destinat el servei.</p>
<p>Verificar que els treballs que es duen a terme en el seu àmbit d'actuació integrin els principis de la prevenció de riscos laborals d'acord amb la normativa vigent, planificant i organitzant els treballs del seu àmbit de responsabilitat considerant els aspectes preventius necessaris i revisant periòdicament que el treball es realitza en les degudes condicions de seguretat i salut en el treball</p>	<p>Estableix les normes, incloses les higièniques, a seguir en el cas de malaltia del nens i les nenes o del personal educatiu.</p>
<p>Pel que fa el tractament de dades de caràcter personal, adoptar les mesures tècniques i organitzatives necessàries per donar compliment a la normativa vigent en la matèria, així com mantenir el deure de secret i confidencialitat.</p>	

9. RELACIÓ AMB LES FAMÍLIES

9.4 Marc teòric que orienta la intervenció amb les famílies

La família és el primer univers de relacions dels infants, el seu marc de referència més significatiu. En aquest sentit, el personal educatiu ha de ser molt sensible a la diversitat de les famílies, és la nostra funció acostar-nos-hi de manera afectiva i respectuosa tenint en compte els elements estructurals, d'identitat o socioculturals que la configuren, entenent que les famílies tenen estructures i organitzacions diverses però també creences, opinions, costums,... pròpies i singulars.

Els objectius que orienten la intervenció amb les famílies són els següents:

- Formar part de la quotidianitat, en el marc d'un intercanvi de criteris, opinions i experiències en la criança dels infants, basant-nos en la confiança i el respecte mutu.
- Compartir amb les famílies la cura i educació dels infants, des de la consideració que la família és qui determina com realitza la criança del seu fill o filla.
- Contribuir a què la família sigui i se senti competent, i tingui expectatives positives en relació al desenvolupament del seu fill o filla.

Les escoles, en la nostra acció complementària a la família, compartim amb aquesta la cura i l'educació dels infants en els seus primers anys de vida. Compartir criteris educatius entre família i escola és necessari, però en aquest primer cicle es converteix en un requisit ineludible per promoure un desenvolupament harmònic en l'infant.

Malgrat que cada cas és diferent i que en cada situació caldrà buscar les estratègies necessàries per assegurar una relació constructiva entre els dos contextos per optimitzar el desenvolupament dels infants, alguns autors han assenyalat les condicions que potencien la capacitat tant de l'escola com de la família per promoure el creixement de l'infant. L'existència de **confiança mútua**, una **relació equilibrada i complementària** entre escola i família, el **consens d'objectius** i l'**orientació positiva**, permeten establir unes relacions en les quals tenen cabuda tots els aspectes que cal tractar al llarg de l'estada dels infants a l'escola bressol.

Per tot plegat, el **vinçle, el diàleg i el coneixement mutu** entre escola i família són fonamentals per a un desenvolupament integral de l'infant, ja que ens permeten oferir una certa continuïtat entre els seus dos principals contextos de vida.

Per a afavorir-los tenim en compte les següents estratègies:

- Tenim cura de l'espai on es reben les famílies, procurant que sigui acollidor i familiar i, si és necessari, oferim un entorn privat.
- Tenim cura de les relacions quotidianes que es donen al llarg del curs des de l'afecte, el respecte, l'empatia i la manca de judici.
- Establim uns objectius clars i compartits per tot l'equip educatiu orientats a tenir una bona comunicació i relació amb les famílies.
- Evitem qualsevol judici de valor en les informacions que fem arribar a les famílies sobre els infants, tant verbalment com per escrit.
- Som molt curoses amb la informació confidencial referent als infants i famílies.

- Establim mecanismes de participació, col·laboració i comunicació amb les famílies, que permeten informar i compartir criteris d'intervenció educativa i definir-los en el marc del projecte educatiu de centre.

9.4.1 Necessitats de les famílies

La relació entre escola i família es basa en la identificació de les necessitats que expressen les famílies en relació a l'escola i a la tasca educativa que portem a terme. Aquestes necessitats les agrupem en:

Vincle, confiança i seguretat amb l'escola i l'equip educador

Flexibilitat, disponibilitat, acompanyament, pautes, estratègies, compartir inquietuds

Diàleg, feedback, sentir-se escoltades -> Informació i comunicació constant

Ser part de l'escola, sentir-se integrada i no jutjada

9.5 Procés de relació i vincle amb les famílies

Tenim en compte tot el procés de relació amb les famílies des dels primers contactes, previs a la incorporació de l'infant a l'escola, al procés de familiarització i al dia a dia a l'escola. Al llarg de tot aquest procés, busquem donar resposta a les necessitats de les famílies, a l'hora que, com a escola, treballem en funció del nostre projecte educatiu.

9.5.1 Primers contactes escola-família

JORNADES DE PORTES OBERTES

Amb anterioritat a la preinscripció, les escoles bressol obrim les portes a les famílies per tal de poder mostrar les instal·lacions, el funcionament de l'escola i el nostre projecte educatiu i línies pedagògiques. També és un moment molt important per resoldre possibles dubtes que presentin les famílies de forma el màxim de clarificadora possible.

Per nosaltres, les portes obertes són molt importants ja que és el primer contacte de les famílies amb el centre. Per aquest motiu, dediquem tres dies de jornades, dues amb xerrada explicativa del projecte educatiu, on demanem que vinguin sense infants, i una tercera com jornada lúdica, que puguin visitar-la amb infants i gaudir de totes les propostes. D'aquesta manera podem arribar al màxim número de famílies.

En aquestes jornades és molt important poder transmetre la idea d'escola que respon al nostre projecte educatiu, que els espais, els materials, la documentació i la seva disposició expliquin com treballem a les escoles bressol de Ripollet i quines són les nostres prioritacions. Aquesta idea d'escola l'hem de transmetre també a través de les nostres explicacions i de la nostra actitud que ha de ser el màxim d'acollidora i transparent. Cal tenir clar que, sovint, la jornada de portes obertes és la primera impressió que tenen les famílies de l'escola i, aquesta, ha de poder transmetre el que volem que sigui la nostra futura relació amb les famílies: respecte, confiança i suport.

PREINSCRIPCIÓ I MATRÍCULA

Aquests moments tenen un caràcter més administratiu però hem de tenir en compte que també suposen una primera trobada individual amb la família. Una trobada que permet parlar de les seves característiques particulars (dificultats d'horaris, dificultats econòmiques, aspectes de salut dels infants, etc.) i que cal deixar constància de la resposta que poden trobar per part de l'escola segons cada circumstància.

En el moment de la matrícula es fa entrega d'un llibret informatiu que explica de forma clara com funcionen els diferents serveis complementaris que s'ofereixen, algunes normes de les escoles, el material personal que necessitarem, el calendari del curs, el calendari d'adaptació, la data de l'entrevista individual amb la referent de l'infant i les condicions de matrícula.

REUNIÓ DE BENVINGUDA

Aquesta reunió la realitzem durant els mesos de juny i juliol i és per a totes les famílies dels infants que s'incorporen per primera vegada al centre. Aquest dia, les famílies coneixen l'educadora referent del seu fill/a, d'aquesta manera es començarà a establir un contacte entre la persona que tindrà cura de l'infant i la família. Serà molt important que tot l'equip educatiu de l'Escola Bressol hi sigui present, d'aquesta manera les famílies podran conèixer tant al personal educatiu que serà amb el seu fill/a, com a la resta de l'equip de l'Escola Bressol.

A banda del coneixement de l'educadora referent i de l'equip educatiu, aquesta reunió serveix també per explicar de manera més acurada el funcionament de l'escola i el treball educatiu que s'hi realitza, evidenciant també el paper de les famílies a l'escola i la finalitat comuna que compartim famílies i escoles. En aquest sentit, també es resolen dubtes que hagin pogut sorgir o que no s'hagin resolt en les altres accions realitzades.

ENTREVISTA PRÈVIA AMB LES FAMÍLIES I INFANTS QUE S'INCORPOREN DE NOU

Es tracta d'una entrevista individualitzada que persegueix:

- Conèixer en detall a l'infant.

Busquem el coneixement de cada infant de manera el màxim de profunda i detallada per tal que l'inici del vincle entre educadora i infant pugui ser el màxim de personalitzat i tingui en compte els seus costums i hàbits, tarannà, necessitats, interessos, etc. Aquest recull d'informació es realitza de manera directa a partir d'una conversa cordial i no en format "interrogatori" intentant recollir el màxim d'informació necessària per a una atenció personalitzada, i de manera

indirecta a través de l'observació de les relacions establertes entre la família i amb l'infant.

- Que les famílies i infants coneguin de manera més propera a l'educadora referent i a l'estança de referència.

L'entrevista es realitza a l'estança de referència de l'infant. Així, tant infants com famílies, poden anar-se familiaritzant amb l'espai. És també un moment excel·lent per tal que l'educadora conegui, saludi i s'acosti a l'infant (sempre, és clar, que l'infant ho desitgi) i que aquest pugui percebre que aquest encontre és un fet agradable i plaent per a la seva família.

- Resoldre dubtes respecte al treball realitzat a l'escola, funcionament i organització.

L'objectiu prioritari d'aquesta trobada serà aconseguir que les famílies se sentin tan tranquil·les com sigui possible, ajudar-les a exposar tots aquells interrogants i a superar les angoixes que els pot generar la incorporació del seu fill/a a l'escola bressol. És important que les famílies se sentin en confiança de poder preguntar tot allò que considerin necessari i puguin exposar tots els dubtes que els genera la nova situació. Cal que siguem el màxim de comprensives, properes i transparents en totes les informacions que donem i que transmetem suport, confiança i seguretat.

- Clarificar el procés de familiarització i inici a l'escola bressol, tant en relació a funcionament com a tots aquells elements emocionals i relacionals que es posen en joc.

Els explicarem amb molt detall el funcionament del període de familiarització, tant els aspectes pràctics com els components de caire més psicològic i emocional que hi intervenen. És convenient que coneguin el procés i quin ha de ser el seu paper tant a l'escola com a casa al llarg d'aquest període i com l'acompanyem des de l'escola.

9.5.2 Inici de curs

PROCÉS DE FAMILIARITZACIÓ

Treballem el procés de familiarització de manera gradual i seqüenciada per tal que es pugui anar creant un vincle i una relació entre l'escola i equip, i infants i famílies.

Aquest procés es realitza de manera grupal però busca una mirada individualitzada envers cada infant, cada família i cada situació per tal d'atendre-la de manera particular. Així, en aquest període caldrà que hi hagi molta comunicació i de manera constant amb la família per anar contrastant la vivència del procés en el seu fill/a i en ella mateixa i poder anar acordant les pautes a seguir per facilitar i acompanyar el procés de manera positiva.

En les entrevistes inicials, quan parlem del procés de familiarització, explicarem quin és el rol de la família i que podrà estar-se a l'estança mentre ella o el seu infant ho necessitin però amb unes pautes concretes, clarificant també quin és el nostre rol com a personal educador i que hem de vetllar per un bon clima a l'estança i per poder treballar en el vincle i en la creació de grup.

REUNIÓ DE GRUP I VALORACIÓ DEL PROCÉS DE FAMILIARITZACIÓ

En la valoració del procés de familiarització es té molt en compte la vivència de les famílies. A principis d'octubre realitzem una reunió per cada grup on es valora el procés, tant per part de les famílies com per part de l'equip i es recullen les opinions i suggeriments de les famílies, donant resposta a aquelles que tenim molt clares i es reflexionen al claustre aquelles que no.

En aquesta reunió també s'explica i s'aprofundeix més en com serà el dia a dia, en quines propostes i espais trobaran els infants, en les celebracions que hi haurà, en les normes i funcionament, les comunicacions i espais de participació de les famílies, etc. per tal que el dia a dia flueixi i les famílies puguin continuar trobant els espais i la relació amb l'escola i personal educador segons puguin necessitar.

9.5.3 Dia a dia a l'escola

COMUNICACIÓ I TRASPÀS D'INFORMACIÓ

La comunicació diària entre la família i l'escola és bàsica per poder atendre qualitativament els infants de 0 a 3 anys. El fet de saber cada dia com ha estat l'infant és imprescindible per a les famílies i també per al personal educador. Així, per el dia a dia a l'escola i la relació amb les famílies cal preveure els canals de comunicació i de quina manera es concretaran perquè aquesta comunicació sigui dinàmica, bidireccional, fluïda i eficaç.

A les escoles bressol el contacte informal entre família i equip educatiu és molt freqüent. Aquesta quotidianitat, que té moltes virtuts, ja que permet una comunicació immediata i el traspàs d'informacions necessàries sense demores, es complementa amb altres situacions d'intercanvi, més formals i estructurades.

Així, podem diferenciar entre els canals de comunicació formals: entrevistes, reunions de grup, agenda, xerrades, tertúlies, vídeos, àlbums... i els canals de comunicació informals: contactes quotidians durant les entrades i sortides, les festes o sortides, etc.

En totes les comunicacions realitzades, siguin formals o informals tenim en compte que la informació traspasada s'ha de fer des d'una **mirada positiva envers l'infant**, intentant **evitar emetre judicis de valor** i prioritant aquelles **informacions que siguin significatives** per a les famílies segons les seves necessitats. És a dir, la informació caldrà que s'adeqüi a cada família i serà diferent en funció de les preocupacions que expressi cadascuna tant en contingut com en el canal a utilitzar. Per exemple, si tenim poques ocasions de veure la família de manera diària utilitzarem més l'agenda que amb una família que porta i recull l'infant cada dia amb qui establirem una comunicació oral més continuada. En quan a la significació del missatge, procurarem que la informació sigui rellevant i d'interès per a les famílies, aprofundint amb elements que elles no vivencien de manera directa: relacions que estableixen els infants, anècdotes, assoliments i superació de reptes, preferències, etc.

Així com transmetem informació a les famílies, la comunicació i els seus canals i espais han de promoure que les famílies puguin també explicitar informació de

l'infant i puguin expressar les seves inquietuds i neguits respecte a la criança del seu fill/a. En aquest sentit, cal que des de l'escola puguem oferir orientacions, pautes i estratègies i establir consensos i punts en comú per a una intervenció conjunta i coordinada.

A les escoles bressol municipals de Ripollet, disposem d'una intranet restringida que ens permet comunicar-nos amb les famílies (sempre que donin el seu consentiment), compartir fotografies i vídeos, així com també petites documentacions i altres arxius informatius.

Tota aquesta part de comunicació digital, forma part de la nostra plataforma de Google per l'Educació, que ens garanteix totalment la privacitat de les dades, així com tot els drets referents a imatges. La nostra plataforma parteix del domini www.ebmripollet.cat

e d'escoles **b** de bressol **m** de municipals

Per a poder accedir a tota la informació privada, cada família de l'escola disposa d'un correu electrònic. A partir d'aquest correu, s'han d'instal·lar una aplicació per dispositius mòbils anomenada CLASSROOM. Aquesta aplicació ens permet obrir una petita "finestra" per mostrar el dia a dia de l'escola.

També disposem d'una canal de whatsapp de difusió que ens permet la comunicació d'informació administrativa amb les famílies de manera ràpida i efectiva.

PROPOSTES DE PARTICIPACIÓ

Les escoles bressol de Ripollet ens definim com a **escoles obertes** a les famílies per moltes raons. En primer lloc, perquè és una de les maneres de compartir aquesta fita comuna d'escola i família: intervenir per optimitzar el desenvolupament dels infants. En segon lloc, perquè es pot aprofitar el potencial de les famílies, de les seves propostes i de la seva implicació en alguns projectes, que guanyaran d'aquesta manera en riquesa i diversitat. En tercer lloc, perquè quan les famílies participen a l'escola tenen l'oportunitat de veure els seus fills i filles en un context diferent, el qual els aporta informació molt valuosa i també

una nova mirada i noves vivències compartides. Per la seva banda, l'equip educatiu pot observar els infants i la interrelació amb les seves famílies aportant un millor coneixement dels contextos de l'infant.

La participació de les famílies a l'escola bressol es beneficia tant de les interaccions informals quotidianes (estada a l'estança, participar en propostes diàries,...) com d'una previsió més sistemàtica en determinats projectes, tasques o esdeveniments de l'escola (comissions, sortides, festes,...). És important que aquesta participació s'ajusti a uns criteris i a uns límits que tothom ha de conèixer; explicitant els rols de cadascú en les diverses activitats i propostes a compartir.

Cal també fer palès que la participació ha de ser lliure i voluntària i ha de tenir un component que impliqui certa presa de decisió per part de les famílies que la seva participació porti de manera significativa al projecte o activitat.

A banda de tots els mecanismes de participació explicats fins ara, des de les escoles comptem amb espais de participació formal com el Consell Escolar o l'AFA en els que les famílies poden implicar-se o involucrar-se segons la seva voluntat.

També, existeix el "Projecte de pati" on es treballa la transformació de l'espai exterior de l'escola de manera conjunta amb les famílies. Aquest projecte no està tancat, sinó que és un projecte obert, revisable i modificable.

9.5.4 Comiat

INFORME FINAL

Per a la realització de l'informe final de cicle es tenen en compte els eixos i les competències curriculars i els assoliments que l'infant ha anat realitzant en la seva estada a l'escola bressol. Ja hem parlat de com realitzem l'avaluació d'aquests elements en el punt 6.4 sobre l'avaluació, però bàsicament es tracta de poder oferir a la família una imatge del seu fill/a en relació als sabers i aprenentatges esperats però amb un component no finalista, enfocant-nos al procés individual seguit per cada infant i posant en valor les capacitats i estratègies que va assolint en el seu desenvolupament vital.

ACTES DE COMIAT

Durant el final de curs celebrem diversos actes de comiat, sobretot per aquells infants i famílies que acaben el cicle. La idea que acompanya aquests actes és que tant infants com famílies puguin tancar la seva etapa a l'escola bressol celebrant el temps i les experiències viscudes com a pas fonamental en el seu creixement i desenvolupament.